

Az előfizetés ára

1883. márczius végeig . . .	3 frt.
„ június „ . . .	5 frt.
„ januártól egész évre . . .	8 frt.
„ „ fél évre . . .	4 frt.
„ „ negyed évre . . .	2 frt.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor

1-szer	7 kr.
2-szer	6 kr.
3-szor	5 kr.
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr	
Nyilváltatás egy sor	10 kr.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Még jelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.

Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvtömlőnél Király-utca.

Karácsony és a humanizmus.

Ki csak szokásnál fogva örvend ez ünnepeknek és a vele összekötött nagy eszme diadalának, az e sorokat ne olvassa el.

Karácsony!

Közel másfél ezer év óta közös örömünnepe a kereszténységnek, emlékére annak, hogy a megváltó, a kereszténység, a valódi civilizáció, és a humanizmus megalapítója, e szent éjre következő virradattal pillantotta meg az első napsugarat, mely hidegen, dermesztőleg világította meg a szegényes viskót, hol a földi lét fogadta őt ölébe, de ahol egyszersmind életet nyertek az isteni eszmék, melyek hatása alatt az emberi méltóság rablanczai szétöredtek.

E szegényes viskó isteni szülötte tanította az embereket arra, hogy mindannyian egy mennyi atyának gyermekei, egyenlő testvérek vagyunk; tanította az embereket arra, hogy szeressék egymást. Ez a humanizmus első sarkalatos törvénye.

Az öröm ünnep külső nyilvánulása másfél ezer év óta koronként különböző volt.

Hosszu évszázadok alatt öregek, fiatalok, gyermekek vallásossággal telt szíve repesett az örömtől ez ünnep elő estéjének megérkezésén, s családi örömeik egyszerű kifejezésével ünnepelték azt, míg a harangok melodikus égi hangja éjtéli imára szólította

az időbeket, a gyermekek pedig üdvözítő ábrándjakkal álomra hajtották kis fejcskéiket. Ma?

Örülnek az öröm egyszerűségében azok, kiknek sorsa ugyanegy azokéval, kik a bethlehemi kis jászolt először meglátogatták.

Örülnek a gyermekek ezrei és ezrei, kik az ünnep elő estéjén felszágított kíváncsisággal várva várják azon obligát, szebbnél szebb, drágánál drágább, csesebecse apróságokat, mik miatt tömérdek pénz dobáltatik ki az ablakokon a hiúság vásárára.

Azok, kik e pénzt kidobálják, örülnek a gyermekek hiú örömeinek, a szent hajdan-korbeli bethlehemi események felett pedig magas bölcseséggel s tudományos hosszú képpel többnyire gunyolódnak.

Miért ne? Hisz a kis jászoltból kiáradott civilisatio és humanizmus meghozta nekik erre a módot és eszközöket?

Épen felszázada annak, hogy karácsony estéjén hideg szobában dideregve vártam kedves anyámat haza. Első dolga volt, szerény lakunkat felmelegíteni. S midőn világgyújtások rokonaink és szomszédaink közös öröme összeseregletek, örömeinek kifejezéséül, hogy ő tanított meg olvasni, egy képekkel illusztrált kis könyvvel ajándékozott meg.

Szemei könybe lábadtak s megcsókolt,

midőn átadta az első karácsonyi ajándékot a megváltó születése emlékéül. Az én gyermekek arczomon is örömkönyök gyöngyözték alá, midőn a könyvből a jelenvoltak előtt egy pár fejezetet elolvastam.

Az ezentuli karácsonyi ajándék abból állott, hogy e jól megőrzött könyvecskéből néhány elbeszélést betanulva, azokat szóval elmondanom kellett, s ezért vagy anyámtól, vagy rokonaimtól pár krajczárt érő, apró játékszer kaptam.

De alig pergett el egy pár év, azóta a karácsonyi meleg szobáról magamnak kellett, úgy ahogy gondoskodom, a karácsonyi ajándékról pedig — csak elmélkedtem.

Azóta nagy idők merültek el az örökké valóság tengerébe. Csak az emlékezet a hideg szobákra, melyek falai körülbástyáztak, s melyek körülöttem a muzsák szárnyait sokszor jégcsapokba verték, — nem tudott elmosódni.

Visszajönnek ezek emlékezetembe minden karácsonyi évfordulóval; de vigasztalódva nyugszom meg annak tudatában, hogy a gondviselés kegye a legszebb karácsonyi ajándékot, a lét zivataraín át küzdő erőt, eddig tölem meg nem tagadta,

Ez alatt mennyi élet tört meg körülöttem első virágában, kiknek születése az enyémhez hasonló csillagzat alá esett!

A „Pécs” tárczája.

Ártatlan csevegés.

(seh.) Ha valaki összel, tárcslevelet ír, könnyen foghat hozzá, mert egyszerűen azon kezd: hogy az ég ólomszint öltött, a madárkák ezrei hallgatva szállanak tova, szebb, melegebb országokba, rét és mező virágtalan, kopárriá lett, a fa levelei csendes neszség aláhullanak s a hegyről jövő barátságatlan, nedves szél utunkba seprí őket, a természet haldoklik s vele az emberi kedély is — és így tovább. De hogy kezdjen neki egy téli tárcsazikknek, a mikor tulajdonképen nincs is tél, sőt ellenkezőleg a hó és jégvirágok helyett kék ibolya és sárga primula szabadban nyílanak, a lég pedig oly enyhe, hogy az ember, — ha zálogház előtt elhalad, folyton azon erős megpróbáltatásnak s kísértésnek van kitéve, hogy téli kabátját újból gyengéd gondozás alá helyezze. No de ha nincs is télünk, mégis itt van a téli időszak s ennek legkedvesebb ünnepe — a karácsony, ennek örül kicsinyje, nagyja egyaránt, s hogy az örömből a szegények se legyenek kizárva, arról gondoskodik a nöegylet s lelkes közönségünk.

Szép és magasztos érzés is az: másokkal jól tenni; a ki nem élvezte volna még ennek lélekemelő hatását, az keresse fel majd a Rudolfinum s nöegyletünk karácsony-

fái ünnepélyét s bármily fásult, az élet viharaiban hajótörést szenvedett legyen is szíve, bizonyára meglágyul. — Itt — vagy 80 — részben ritúl elhagyott, vagy szülőtlen árva állja körül a dús karácsonyit s gyermeked mohósággal nyul a jászvíték ajándéka után; s míg a szegénykék örömitassan sipolva, énekelve ugránoznak, jobbra-balra mutogatva a kis Jézuska ajándékait, majd félre húzódva egy sarokba megvizsgálják a szelid nénikétől nyert csesebecséseket, másrészt meg látható, mint könyvezik a legkomolyabb ember szeme is s mily ijedten, a szív összes szeretetével szorítja magához gyermekét a jelenlévő anya, ki tán irigy szemmel nézi a sok ajándékot s örömet, mert nem képes még felfogni, mennyivel boldogabb ő ez újonc gyermek-seregénél, mert hisz neki meg van még legdrágább kincse atyja, anyja, ki gondolzza, oktatja, neveli. — Amott meg százával áll a szegény, öreg ember, lehajtott fővel, beteg, sápadt arczszínnel, rongyokba öltöztetve — s igaz, vagy hamis könynyel szemében veszi át a számára gyűjtött meleg ruhát, fát, kenyeret, lisztet s egy-egy halkán mormogott „Isten fizesse“ az egész jutalom a ott oly elégedett arczozal sürgő-forgó nők minden fáradozásáért. Hogy nem minden ilyen „Isten fizesse“ szívből fakadó őszinte köszönet, tudjuk; de ki is kutatna itt hálát, vagy hálátlanságot? Az édes öntudat, hogy egyszerűen jól tettünk s emberi, felebaráti

kötelességünket hiven teljesítettük, az egyedüli jutalom, mit nemes szívek óhajtanak s meg is találnak.

Nekem elég hálás szívem van s a velem elkövetett jöttém nem is homokra épül; de hozzáam — fájdalom — nem tévedt el a „Christkindli“, engem mint már nagyon gyakran, az idén is kifeleddet s így cipézem gyengéd figyelmén kívül — ki épen karácsonyra küldte haza újra megtalált lábbelimet — (a nélkül mégis, hogy egész évi számlát mellékelte volna hozzá, a mivel valószínűleg újévre akar meglepni) — a karácsonyi ünnepek aligha hoznak számomra egyebet: mint mákos- és dióspatkóval elromlott gyomrot s meglehetősen sok — unalmat; mert hisz ki fogna ily nagy ünnepek komolyabb munkával foglalkozni? — Más években — a mikor télen igazán tél is volt — legalább a koresolyázó-egylet nyújtott némi szórakozást s egy-egy hírdetménye, hogy lesz zenés koresolyázás, valóóságos manifestumként üdvözöltetett s kinek idegeit a kávéházi füst még nem szibbasztotta volt el egészen, avagy egy ünnepi tarokk vagy kláber le nem szegzett, az halálveszedelem közt is nekitörtetett az iringapályának s volt lőtás-futás, mintha egytől-egyig a maga esztét kergetné. — Az idén azonban ez oleós mulatságra sincs kilátás, ha csak a koresolyázó-egylet választmánya úgy titokban nem tartott gyűlést s nem gondoskodott mesterséges jégpálya előterem-

Még ekként gondolom a mult tengerén végig röpködnek, s ismét a jelen sivár mezejére visszazállanak, felvillan előttem egy nem rég látott szomorú kép, azon két kisdéd képe, kik e duszazdag város kebelében alig néhány hete szüleiktől, kik kézi munkájuk verejtékével kénytelenek a mindennapi kenyeret keresni, hideg kis lak négy fala közt gondviseléstelenül magukra hagyatva, lángok martalékává lőnek.

Nem volt szegényeknek menhelyük.

Hányan osztják e menhelytelenség fagyasztó sorsát.

Te megcivilisált humanizmus! a kamasz gonosztevőknek épitesz palotaszzerű menhelyeket. S az árthatlan szegény kisdedekről? gondoskodjék az, ki gondoskodik a mezei lilimokról és az égi madarakról; a ki gondoskodott a bethlehemí jászokban szüldről!

Te megcivilisált humanizmus! tudós képpel jaggatsz a gyermekek nagy halandósága miatt, de a mekkora a tudományod, éppen akkora a tehetetlenséged, helyesebben önzésed e halandóság megfékezésében.

Szegény gyermekek menhelye!

Szép eszme! Sokan foglalkoznak vele olyképen, hogyan n e k e l l j e n létesíteni. Hogy ez, t. i. a nem létesítés megtörténjék, keritenek neki nagy szabású feneket.

Te megcivilisált humanizmus, te makranczos hatalom! Mennyit tehetnél e ezéla is, ha csak egy csepp jóakarát volna benned!

Például? kérdik sokan.

Annak a tömérdek szebbnél szebb, drágánál drágább csecebecse apróságnak és hitványaságnak értése, a mi ilyenkor az ablakokon dobáltatik ki a hiúság-vásárjára, nem kerülhetne inkább e nemű közjótékonyaság asztalára? Vagy annak csak s z á z a d r e z s e ?

Ez nem lehet. Szörnyűködik a tömeg. Van neki ezer oka, hogy nem lehet. —

Folytassam még tovább a regisztert?

Minek?

A civilisált humanizmus mindezt úgy sem fogná fel, legfeljebb szokásos obligát karácsonyi öröme savanyodnék meg, vagy elpirulna saját tükre előtt.

Ezt pedig már csakugyan nem akarom.

De reményem, hogy azok, kiknek szívet és lelkét a civilisált humanizmus még el nem pudvásította, a maguk egyszerűségében f o g n a k m ó d o t t a l á l n i a r r a, h o g y a szegény kisdédnek menhelyi hiánya miatt ne idő előtt fosztassanak meg a földi karácsony örömeinek élvezetétől; hanem ők is, mint az emberiség nagy családjának életben megtartott munkás tagjai, egykoron énekelhessék a bethlehemí születt menhelye felett megjelent angyalokkal a: „Gloriá”-t.

A városi rendőrség. Következő sorokat vettük: Becses lapja mult számában tévesen volt közölve, hogy a meglazult közbiztonsági viszonyok folytán a rendőrök száma szaporítottatni fog; hanem a közig. bizottság határozata az volt, miszerint a fennálló szabályrendelet értelmében már megállapított rendőri létszám kizárólag rendőri ezélokra fordíttassék, ne pedig, mint eddig, szolgálai teendőkre, sőt magánhasználatra alkalmaztassék több, mint fele.

A Dunagőzhajózási társaság nem késett Herrich min. tanácsos vádjára felelni. Feleletében Herrich adatait ezéfolja és a gabna-fuvardíjainak közölt összeállításából Herrich állításainak tarthatlanságát igazolja. Határozottan állítja, hogy a Budapestről Münchenbe szóló netto viteleldij nem 335 fillér, hanem 279 fillér, továbbá hogy a fuvardíj Szemendriából Frankfurtba pedig 510 fillért, Budapestről Frankfurtba pedig 424 fillért tesz, a vitel tehát Budapestről 86 fillérral olcsóbb.

Az igazgatóság védekezését így folytatja:

„Nem tudjuk, hogy Herrich ur honnan meríti adatait, semmi esetre sem veheti az általa idézett künő munkákból, melyeket, mint maga is mondja, csak fölületesen olvastott, Nem hallgatjuk el azt a bizonyára

jogosult megjegyzést, hogy valóban sajnálatos, hogy egészen hamis értesülés alapján oly állítások röpitettek világga, melyek komolyabb bírálat előtt épenességgel meg nem állhatnak és a valósággal mérő ellentétben vannak.

Herrich ur, hogy saját szavaival éljünk, ezek után kevésbé csodálatosnak és megfoghatóknak fogja találni, hogy a kereskedői kar és a „különben” oly érzékeny kereskedelmi kamarák, sőt a termelők is tarifáink káros volta ellen eddig fel nem szólaltak, a mi egyedül csak annak a körülménynek tulajdonítandó, hogy e testületek a helyes tarifák birtokában vannak és csak ezekkel foglalkoznak.

Beszéljenek a számok. Az augusztus 1-től november végéig az Orsován felüli rakodó állomásokról a Dunán az osztrák-magyar határig, a Száván, Tiszán és Dunán csupán csak gabona berakodásra 1040 uszály-hajót szolgáltattunk, míg ugyanazon időszakban az Aldunára, Orsován alul a Magyarországra való bevétel és Magyarországon való átvétel ezéljából, csak 156 uszály volt kirendelve.

Hogy az 1040 uszályhajónak augusztus 1-je és november 30-ka között történt kirendelése mily óriási forgalmi tevékenységet képvisel, arról az elfogulatlan bíró fogalmat alkothat magának, és — hogy ismét Herrich Károly ur szavaival éljünk, — ama szomorú tapasztalattal fog gazdagnodni, hogy még a legjobb aratás mellett is kedvezőtlen kiviteli viszonyok állhatnak be a nélkül, hogy ezért valamely fuvarozási vállalatot kellene felelőssé tenni.

A valósággal ép oly mérő ellentétben áll az az állítás, mely szerint a javakat elég gyorsan el nem szállítottuk és így a megromlás veszélyének kitettük volna, mert a haladéktalan továbbításra, miként a korábbi években, úgy az idén is kiváló gondot fordítottunk, és e tekintetben is alig lehet jogosult panaszt emelni.

Vége még azt a kolosszális tévedést kell helyreigazítanunk, mely szerint az 1879. évben 17 millió métermázsa gabonát, 15 millió métermázsa tengerit és 2 millió métermázsa árpát szállítottunk volna az Aldunáról „Magyarországon át.” Az I. cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaságot sajnosan csak 870,817 métermázsa terheli, mely az 1879. évben az Aldunáról Orsován át társasági hajókkal belépett.

téséről. Az ily intézkedésre pedig máskülönben is nagy szükség volna, mert — mint mondják — meg szokott esni, hogy az új koresolyázó helyen még kemény fagyos időben sínes jég, azon bár egyszerű, noha nem épen légyetelen oknál fogva, mert felette gyakran hiányzik — a viz.

De ha a sok „boldog ünnepek” kívánása daczára is unalmasak lesznek karácsonynapjaink, mégis hány fiatal leányka szíve nem örül már most is az utána következő farsangnak, különösen ha áll a közmondás: hogy rövid farsangban a csunya leányok is kapnak férjet. Oh farsang! te fiatal lányok aranyalma, a papáknak pedig lidércnyomása! Rövid vagy az idén, — az igaz; de nem hiszem, hogy kedvesebb legyen azért a bál és multság s ne jönné ép annyi új zöldszínű „Fliegende Blätter” forgalomba, mint más években a mikor hosszú vagy. Ez utóbbi irodalmi ág nálunk kétségkívül legkultiváltabb, mert foglalkoz vele a hordártól és zsemelésasszonytól kezdve fel egészen a legmagasabb körökig mindenki s ha újévre a „Pés”-nek csak annyi előfizetőt kívánok, mint a hány ily „Fliegende Blätter”-t gyűjt össze egymaga az öreg takarékpénztár egy hónap alatt, azt hiszem az egész szerkesztőség rövid idő alatt csak fiakkoron járna a nyomdába.

Hanem most már mesélék a csillogó színészletről egy kicsinyke epizódot — ritkító napfényvilágításban. — Szintársulatunk

egy kedves nőtagja — kinek még társai közt sínes ellensége s ez nagyon sokat mond — anyja ép oly kedves 2 éves leánykának, kit anyai szíve minden gyengédséggel szeret, bálványoz. E kis leányka halálos beteg lett s az anya előadás előtt kapja meg a sürgőnyt. Szíve összeszorul fájdalomban, jajveszékkel, hozzá szeretne repülni, de fájdalom — szerepe van egy új operetében s fel kell lépnie. Kilép a közönség elé mosolygó arcczal, hogy aztán jelenet után a coulisákk mögött újból folytathassa a sirást. Vége 3 napi szabadságot nyer a színész nő (kit különben elég találoán fehér rabszolgáknak is nevezhetnénk) s az anya siet — de csak képeletheben, mert az új vaspályán másképen nem lehet sietni — Budapestre, gyermeke beteggyágya mellé. Ott ült éjjelnappal a kis szenvedő mellett, a betegség ugyan jobbra fordult, de a gondos anya nem folytathatja ápolását, mert szabadság ideje letelt s ezíra hivatása visszazóllította deszkáinkra, hogy ismét jókedvűen mosolygjon ránk, a mikor keserű bánat szorítja össze szívet; de mosolyogna kell, ez kötelessége, különben belekötőnének a kritikások, hogy a közönséget fumigálja s szerepének csak egy immel-ámmal felel meg. Mit is törődnek ezek a kritikások azzal, hogy egy színész nőnek a gyermeke halálos beteg; ne lett volna színész nő, hanem nagyságos asszony. De jaj, a szegény színész nő nem számított arra, hogy az új vasutat a híres

Generaldirektor Herz, a kilátásba helyezett tantiémek nagysága reményében annál nagyobb megtakarításokkal építette s hogy ennek folytán a távolság Budapest és Péc között legalább is annyi lett, mint Pécsőtől Párisig, s így szegényke elkésett s az itt-hon hirdett előadás nélkülile lett megtartva. Az előadásról elmaradni körülbelül olyan vétség, mintha valaki az édes atyját öli meg s ha a színházi törvényszék, az ily elmaradó tagot nem itéli el kötél általi halálra, úgy ezt csak azért nem teszi, mert a végrehajtásra nem nyer a polgári hatóság részéről elegendő assistentiát; de a színházi törvényszék segít magán s ítélete azért halálra szól, csakhogy a kötél helyett az éhhalált szabja ki, azaz egy egész havi fizesztetésre itéli a deliquenset. — „Wer nur sein Brod mit Thranen ass” mondja Schiller; de a kinek nincs kenyeré, mit könynyel áztasson?! — Szegény művészet! Szegény művésznő!

Ha már színházról beszélék, elmondom egyntal igazgatónknak néhány érdemét is. Első sorban is neki köszönhető azon miniszteri rendelet, mely az erkölcselen s napi eseményekből összetérezelt darabok előadását tiltja, mert ha ő nem adja Budán „Esztké és Mörizkák”-t, e rendelet soha sem születik meg. Ügyességének köszönhetjük továbbá, hogy a saison alatt nem lesz több műkedvelői előadás; és miert ez, mult számunk hírei közt olvasható: s végre az

Mihogy a gazdakörnek tisztelt bizottsága tüzetenes foglalkozni szándékozik Herrich K. ur indítványával, abbéli reményüknek adunk kifejezést, hogy a panaszolt sérelmek lényeges mozzanatainak a helyreigazítása, jóindulatu méltatásra fog találni és egyuttal készeknek nyilatkoznunk, a tisztelt bizottsági tag uraknak a szükséges felvilágosításokat adni, hogy így módjukban legyen a felhozott panaszok tarthatatlansáról meggyőződniek.⁴

Országgyűlés.

A deczember 13-iki ülésen a földmivelés, ipar-és kereskedelmi tárca tárgyalásánál Lázár Adám és Mocsáry Lajos az újonnan szervezett gazdasági előadókat mint sine curákat megtámadták, azonban elég helytelenül, mert a földmivelés érdekében minden kísérletet meg kell tennünk, hogy azt általános primitív voltából kiemeljük. És erre egyik eszközt a gazdasági előadók is képezhetik.

A lóversenyeknél Hermann Ottó határozati javaslatot nyújt, mely szerint határozza el a ház, hogy a lóversenyekre előirányzott 28000 frt kizárólag csak magyar lótenyésztő anyagok versenyben való kipróbálására és kizárólag csak idő elleni versenyekre rendeli, — és hogy az igazságügyminiszter a totalisateur, mint tiltott játék ellen tegye meg a törvény szerinti intézkedéseket.

A határozati javaslatot azonban a ház elvette, mert egyszerűst minél általánosabb a verseny, annál jobb, másrészt a totalisateur jogi minősítése még megállapítva nincs.

Németszágban el van döntve hogy a totalisateur tiltott játékot képez, és pedig az 1882. ápril 6-ki legtöbb közigazgatási bírósági határozat által.

Nem fogadás az, melynek a célja saját nézetének érvényre juttatása, hanem hazard játék, mert a totalisateurnél a cél: munka nélkül véletlentől függővé tett vagyonszerzés és indoka a bírvágy, mely erkölcselen módon nyílt játékútszón ki-elégítettését keresi.

A vallás-és közoktatásügyi tárca tárgyalásánál Urváry Lajos a következő határozati javaslatot nyújtja be: „a képviselőház ezennel felhívja a cultusminisztert, hogy a Muraköznek a zágrábi megyéből kivétele és va-

l amely magyar egyházmegyébe törtéendő bekebelezése tárgyában a megfelelő kezdeményezéseket megtegye.“ Ennek indoklása abban fekszik, hogy a Zágrában nevelt horvát-érzelmű papok saját tüzelyükön a magyar elleni gyűlöletet szitják s ezt azon népnél teszik, — mely habár nem beszél magyarul, de 1848-ban a betudólv horvátok ellenében magyar véreivel együtt állást foglalt s fegyvert fogott. Papok s tanítók mind horvátokhoz lehet akkor a nép magyar.

Vucsetics figyelmezteti a házat, hogy oly intézkedéseket ez ügyben ne tegyen, melyek a magyar s horvát közötti testvériséget megzavarhatnák.

A deczember 15-iki ülés Thaly Kálmán az azon rövid megjegyzése után, hogy a Muraközre vonatkozó hazafias tendenciák nem magyrosítást, hanem visszamagyarosítást képeznek, a cultus- és közoktatási tárca folytatolagos tárgyalásával foglalkozott.

Zsilinsky Mihály a nazarenusok veszelyes tanaira figyelmezteti a minisztert. Irányi Dániel pedig egyrészt a baptisták üdőtötése ellen és ezzel összefüggésben a vallásszabadság codificatiója mellett lelkes szavakban szép beszédet tartott.

Helfy Ignác általános szempontból a közoktatásügyi politikai rendszertelenségnek bélyegez — a mit bizonyít, hogy a miniszter classikus tudományos képzettséget tereszteni törekszik, és a gymnasiumokban a tandíjat oly tetemesen felemeli, — a kassa fölláthatandó convictus ügyében felvilágosítást kér, nem lesz e az proselytákat hajhászó intéret, és végre a keleti akademia felállítását sürgeti.

Hegedűs László a felső oktatás és a középtanodái tanárképzés ügyében szól, és különösen kiemeli a tanulók túlerheltetését mint okot a gyakori elmezavaroknak.

Német Albert a tanfelügyelőket le-sujtó bírálat alá veszi, ez a képviselő ur, ki nagy műveltség hírében áll a tanfelügyelő testületnél alkalmasabb támadási pontokat találhatna, magának, mert az a testület bizonyára sokkal több hasznot hoz az ország közoktatási érdekének mint az a sok classicus és nem classicus citatio, melyekkel a képviselő ur hosszú beszédei fűszerezi. Egy általában sajtóságos jelenség, az, hogy a függetlenségi párt most tekintély támadási sportot űz. Multkor Hermann, ma megint Németh. Ez vagy eszmékbeni szegénység, vagy duhajkodás, mindkettő gyarló disze egy képviselőnek.

Vidovich György a népoktatás stanatióját constatálja, a mely a terjedő panfermióban a rossz tantervben, és a tanítók esekélyi fizetésében birja forrását.

Miután még Turonyi Lajos az ipar-tanonczok nktatását sürgetné, és figyelmeztetné a minisztert, hogy a fenálló törvény daczára még 3831 iskolában a magyar nyelv nem tanítatik, az ülés feloszlott.

A deczember 15-iki ülésnek legfontosabb mozzanatát Trefort miniszter beszéde képezi. Beszélt ugyan még Hermann Ottó is. A függetlenségi pártnak jelenlegi „Mann für Alles“-e, de beszéredé legtalálható válasz az, a mit Trefort adott, t. i. hogy tervei megvalósítására majd akkor kerül a sor, ha Hermann lesz Cultusminiszter.

A mi Trefort beszédét illeti, objectiv szempontból kifogástalan; megmondta a Muraközre vonatkozólag, hogy az ügy tárgyalása a legjobb stadiumban van; megmondta a vallásszabadságra vonatkozólag, hogy nekünk ugyan nincsen vallásszabadságot decretáló codexünk, de annál nagyobb szabadság uralkodik a gyakorlatban. Ha egyes új felekezeteknek kellemetlenségük van, annak rendszerint maguk okai, mert türelmetlenségük folytán proselytákat hajhásznak, s más vallásbeliek érzelmeit nem tisztelik. — A keleti akademiának Budapesten való felállítására nézve indokoltan felhozta, hogy ez most inopportunos, mert ugyanis annyi diplomata növendék van, hogy

alkalmaztatásokra elegendő hely nincsen; helyesebb ha a kelet viszonyait ismerő kereskedőink lesznek, a mit a keresk. akademiának e célra szolgáló tanszékeknek felállításával érhetünk el. — Különösen figyelmet érdemel az iskolás gyermekek túlerheltesedésére vonatkozó azon nyilatkozata, hogy melyik tárgyat vagy osztályt a tárgyaknak küszöböljük hát ki a tantervből? — És végre statistikai adatokkal informálólág bebizonyította, hogy a népoktatás folytonosan halad.

A felső oktatás terén a harmadik egyetem boszorkány üstje még most is kísért, a mi az akademiákra nézve annál nagyobb baj, miután a miniszter ur — ezuttal — ezek barátjának nyilvánította magát. Pedig ha az akademiák iránt multban tanusított jóindulatu barátságából ezek ügyében tett intézkedéseire gondolunk — akkor jobb volna az akademiákra nézve, ha nem szeretné őket annyira miniszter ur, mert Byron szerint — with nothing left to love, — there's nought to dread.

Helfy, Urváry és Irányi határozati javaslatok érdekében még egyszer felszólltak, de a ház azokat mind elvetette.

Bel- és külpolitika.

A belpolitika terén nagy fontosságot nyert a szörényimegyei tisztviselő-választás, mely alkalommal az oláh nemzetiségi jelölt Simonescu, a magyar jelölt Jakabfy ellenében győzelmet aratott. Fontosságát bir ez azért, — mert ad oculos be van bizonyítva, hogy a magyar állam nemzetiségi eszméje még oly fontos közigazgatási factorban, mint a megye — sem bírja feltétlen érvényesülésének biztos terrenumát.

Az európai sajtó az Osztrák-Magyar monarchia és Németország közötti szövetség bizonyos határozott időre — hol 5, hol 10 évre — történet megállapításával, mint nagy horderejű momentummal foglalkozik. A mi véleményünk e tekintetben az, hogy mindaddig, míg a nemzetközi constellatio folytán e két állam egyikének sincs másikával szemben mit féltenie; a szövetség a bár honnan jövő támadásokkal szemben realis alapokon nyugszik — és így nem döntő az valjon 5 vagy 10, vagy akárhány évre kötötték azt meg az illető felek. Mindaddig a béke zálogát képezi, és ez egyelőre elég.

A pécsi kölcsönös segélyző egylet s annak közhasznu működése.

A hatvanas évek elején történt, hogy Schulze-Delitsch által Némethonban létrehozott segélyző-egyletek és segély-pénztárak példájára Magyarországon is megindult a mozgalom ily segélyegyletek megalakítására. Az alkotmányos élet újra ébredésével, az elsőnek egyike volt Pécs város lakosságának szövetkezete is, mely a „pécsi kölcsönös segélyző-egylet“ neve és czéje alatt 1866. évében megalakult.

Nincs szándékunkban ezen egylet bel-szervezetét s kezelését bővebben fejtegetni. Mindezek ismerete az egylet alapszabályai-ból, melyeket az intézet igazgatóságánál megkaphatni, bőven megszerezhető. Itt csupán arra szoritkozunk, hogy ezen egylet áldásos működését és fontosságát főképp a vidéki közönséggel megismertessük, mely a tapasztalat szerint ezen intézet életképességéről alig volt eddig kellően tájékozva.

Hogy az egylet működése minél jobban feltüntethető legyen, keletkezése óta mostanig ide igtatjuk a kiadott évi mérleg alapján, az üzlet elért eredményét:

évek	részevnyek		forgalom	vagyonállapot
	száma	frt. kr.		
1866	1452			58,278.09
1867	930	558,589.53		146,257.79
1868	1109	1,083,746.61		247,521.10
1869	1331	1,853,390.90		468,536.60
1870	1466	2,726,797.23		606,268.52

1871	1404	3.754,727.58	855,997.41
1872	2002	3.771,770.27	873,819.95
1873	1337	4.045,020.85	903,875.19
1874	1079	3.846,635.39	951,670.59
1875	1040	4.010,121.54	984,206.03
1876	1058	3.943,876.22	978,326.96 ^{1/2}
1877	1091	3.700,484.84 ^{1/2}	990,466.75
1878	1340	3.469,448.53	861,448.53
1879	1333	3.595,283.75	867,140.45
1880	1663	4.468,800.79	978,165.61
1881	1830	4.979,858.45	1.133,669.27

Ezen kimutatás szerint tehát a múlt évben a pénzügynek már közel 5 millió forgalma és 1 millió fölüli vagyona volt. A részvények, vagyis törzsbetétek száma pedig a folyó évben már a 2265-öt is meghaladta.

Ezen kimutatásból az is kiviláglik, hogy az egylet keletkezése óta folytonosan gyarapodott, s az 1873. évben bekövetkezett pénzügyi nagy válság folytán itt is beállott némi csekély változás kivételével, mind a részvények száma, mind a forgalom és vagyónállapot évenként emelkedett.

De ez még mind nem elég, hogy az egylet áldásdús működését a nagy közönség érdekében érvényesíthesse. Ehez főképp kettő szükséges, hogy a virágzásnak indult egylet célját teljesen elérhesse, s e kettő: a tagok nagyobb számban beiratkozása s a közönség bizalma, hogy fekvő tőkét az egyletnél nagyobb mérvben helyezze el.

A mi az elsőt illeti, többeknek eddig főképp azt volt kifogása, hogy az egylet más részvénytársulatok példájához képest nem ad nagy osztalékot, s így az egylet tagjává beiratkozni nem érdemes. Igaz, hogy a segélyző-egylet tagjait nagy osztalékkal nem kezesgetheti, de a segélyző-egylet nem is nyereségre alapított részvénytársulat, hanem oly szövetséget, mely csupán a célra állt össze, hogy a minden, még a legkevésbé vagyonos egyleti tagnak is alkalmat nyújtson, hetenkint betétei által, idővel maga részére egy szerény ugyan, de biztos pénzalapot szerezhetni; hogy

b) az egyleti tagoknak iparüzletük vagy bármely keresetágukhoz, illetőleg kereseti viszonyaik fejlesztéséhez és javításához szükségesített kisseb vagy nagyobb előlegeket adjon. (Alapszabály I. §.)

Habár tehát ezen oknál fogva a segélyző-egyletnek az alapszabályszerű hat éves ciklus leteltével bekövetkező vagyonelosztás és osztalék eredménye némely részvénytársulat nyereségével nem is versenyezhet, mind a mellett minden elfogulatlannak el kell ismerni azt, hogy rendes uton mai nap a kellő biztosítás mellett tőkét senki oly nagy kamattal nem helyezheti, mint a mennyit a törzsbetétek vég felosztása eredményez, s mely az előleget igénybe vevő tagok által fizetni szokott 7% kamatlábat még mindig meghaladja; a mi csak is azon kitűzött cél elérését bizonyítja: hogy míg egy részről a befektetett tőke elég nagy és tisztességes kamatot hoz, más részről szükség esetében minden egyes tag az alapszabályszerű önszegélyezést mérsekelt kamattal veheti igénybe, a mi szintén kétségtelen előny, mert minél olcsóbb a nyújtott kölcsönfelvétel, annál nagyobb a közvetlen haszon, mit az egyes tag a szövetségetből élvez, s mi többszörösen meghaladja azon hasznot, melyet az egyes tag különben nagyobb kamattal láb mellett, a vagyonfelosztásánál nyerhetett volna.

Hogy ezen osztalék nagyobb legyen, azt a segélyző-egylet a válságos időkben igen könnyen elérhette volna, ha a kamatlábat a mostoha viszonyok felhasználásával szintén felemelte volna.

Amde ezen mód igénybevételét az egylet célja nem engedi.

Ha a kölcsönös segélyző-egylet saját tagjainak segélyezésére utalt jótékony-intézet, akkor oly nyerményre, mint más pénzügyzetek jogosan nem számíthat. Mert minden nyereséget, mit a nagyobb osztalék kedvéért, a magasabb kamatláb és üzérkedés

révén az egylet összességének szerezhetne, saját tagjain boszúlná meg magát.

De ezen dicséretes eljárásnak még más közvetett haszna és előnye is megvolt. Az által, hogy a segélyző-egylet a kamatlábnak felemelésétől tartózkodott, még azon nemes célt is elérhette, hogy a helybeli pénzpiaczen a válságos időkben ijeszto mérvben emelkedő kamatláb magasságának gátot vetett és tehetség szerint határt szabott, a mit a nagy közönség saját tapasztalásból is csak elismeréssel fogadhat.

Sokan helytelenek és tulszigorúnak tartják az ugynevezett pótlék krajczárookra vonatkozó intézkedést s nagyon boszontónak mondják, hogy a heti betétek fizetésénél, minden egyes késedelem és mulasztás miatt hetenkint és részvényenkint 1 kr. büntetés vétetik meg.

Ezek azonban megfeledeknek arról, hogy a segélyző-egyleti előlegezési kölcsön-üzlet, legnagyobb részt a törzsbetétekre van alapítva, ha ezek pontos befolyása időközönként megakasztatik, akkor az előlegezési üzlet biztos kerékvágásban nem maradhat, mi annál érezhetőbb a segélyző-egyletnél, miután az ily időszakonként előfordulható fenakadásokat, egy mint más pénzvállalatok, a fentebb előadott czélból, a kamatláb emelése által nem pótolhatja. Ezekből tehát a betétek pontos befizetésének biztosítására, a tulságosnak látszó szigort mellőzni nem lehetett. De nagyon hasznos ezen szigorú intézkedés azért is, mert ezáltal az egyleti tagokban a rend és pontoság érzése nagy mértékben fejlesztetik, a mi nálunk nem épen szükségtelen, mert ez bizon nem igen van meg bennünk.

A másik kelléke az egylet még nagyobb felvirágzásának, mint már fentebb is említettük a fekvő tőkék bizalma.

Ezek elhelyezésére a segélyző-egylet oly előnyöket nyújt, miszerint csak azon kell csodálkoznunk, hogy a betéti tőkék kínálása eddig ezen egyletet túl nem özönlötte.

A tőkeelhelyezés egyik módja, a törzsbetétek egyszerre való, azonnali befizetése. A ki t. i. a beirataskor 130 frtot egy részvény után azonnal letesz, az egyleti tagok minden előnyeiben részesül s a végleszámláskor ugy, mint bármelyik egyleti tag, egy részvény után körülbelül 20 frt tőkeosztalékot kap, mely összeg a betéti törzstőke 7% kamattal még mindig meghaladja.

Igaz ugyan, hogy a tőke visszafizetésére és osztalékra hat évig kell várni, a mi nem minden tőkepénzes viszonyával fél össze. Ezen ellenvetésre csak az lehet feleletünk, hogy az egylet alapszabályai szerint minden tag saját betételeiből előlegezést kaphat, sőt szükség esetében nagyobb hitelt is élvezhet; a mennyiben tehát számításával meg-egyez, ezt mindenkor igénybe veheti. Ha pedig ezen mód nincs tetszésre, akkor pénztőkét takaréktári betétképp helyezze el, mely betét után a segélyző-egylet ép annyi kamatot fizet, mint bármely más solid pénzügyzet.

Az alapszabályok 17. §-a szerint ugyanis az igazgatóság fel van jogosítva a befizetett törzsbetétekből alapított egyleti törzsvagyonnak fele részéig terjedő kölcsönöket kamatra felvehetni azon kikötéssel, hogy ezen kölcsönökért az illető hitelezőknek az egylet minden tagja törzsbetéteivel egyetemlegesen kezkesedik.

E szerint a pécsi segélyző-egylet mai 1 millió vagyónállapota mellett jogosítva van 500,000 frtot kölcsön venni; s mennél nagyobb ezen kölcsönösszeg, annál kedvezőbbben hat az osztalék emelkedésére, mert a kamatnyeremény kizárólag az összes egyleti vagyon gyarapodására szolgál, mely a végleszámláskor a tagok közt osztatik fel. Ennek dacára a takaréktári kölcsönbetétek a múlt évi mérleg szerint a 334,719 frt 86 krt. meg nem haladták, minek folytán az egylet 165,280 frt 14 kr. kamatkülönbözetének nyereségét nélkülözni kénytelen

volt csupán azért, mert a fekvőtőke bizalma nem kereste fel azon mérvben, mint azt az egylet közhasznúsága és szilárdsága megérdemelné.

Pedig a kölcsönös segélyző-egylet alapszabályainál fogva, a betett tőkéknek kétszeres biztosítékot nyújt, amennyiben az alapszabályszerűleg felvehető kölcsön, illetve betét, az egyleti vagyon feléig terjedhet s így a betétek biztosításával szolgáló alapvagon két akkora mint a tartozás.

Ebből folyólag a segélyző-egyletnél a betétek oly biztosításban részesülnek, mely másutt alig található fel!

Vége azon körülmény, hogy a segélyző-egylet hat év lefolytával az év lefolytával, az évtársulatok kilépése által folytonos felszámolásban áll, az egyesületnek egyáltalán hátrányára nincsen, mert a kilépő évtársulat helyébe azonnal belép az ujonnan alakuló évtársulat s így az egyesület helyzetén lényeges változás nem történik.

Ezekkel iparkodtunk ez egyesület működésének rövid, de hű képét nyújtani s ha ez sikerült, czélunkat elértük.

H i r e k .

A Habsburg-ház jubileuma. E hó 27-én lesz hatszáz éve, hogy a Habsburg-ház a két osztrák örökös tartományt birtokába vette. E nap megünneplésére a bécsi érsek ünnepléses tedeumot tart.

Dr. Várady Antal ur a költeményeiért általunk felajánlott tiszteletdíjakról egyszer mindenkorra hozzá méltó nemeselekkésséggel intézkedett. Hozzánk intézett levelében kéri, hogy mai lapunk „Karácsonyfá“-ján közölt, s minden ezental lapunkban megjelenő verse után járó díj a Rudolfinum oly növendékei közt osztassék fel egyenlő arányban, akik jól tanulnak és szívesen imádkoznak. „Tapasztalásom szerint” — írja a költő — „ez a két dolog, az ami a haladás és emelkedés legjobb fegyvere a szegény fin kezében”. Karácsonyi ajándékát eljuttattuk a nevezett árvaház gondnokához.

Magyar Rousseau. Megjelent és szerkesztőségünkhez beküldetett J. J. Rousseau „Julia, a második Heloise” című művének 4. füzetét Mihálkovicz Árpád kir. aljárásbíró sikerült magyar fordításában. E füzet is, mint az előzők esinos két képpel van díszítve. Fordító hasznos szolgálatot tesz mindazoknak, kik a világhírű francia író e művét eredetiből nem ismerik.

Hymen. Dr. Schulhof Adolf pécsi orvos szelleműs, szeretetreméltó leányát Eugenia Etelkát eljegyezte Dr. Schiller Miksa budapesti orvos.

Az elhunyt Berecz Károly helyébe, az utána következő legtöbb adófizető Bartók József lép a városi bizottságba.

A városi közgyűlés december 28-án fog megtartatni. Tárgyai közt lesznek: 1. A közigazgatási bizottságból kilépett 5 tag helyébe újak választása. 2. A városi iskolaszék megválasztása.

Városunk választóinak bejegyzése lezárattott. Az eredmény következő: budai városi van 455. Ebből régi jog ezimén 2, földbírtok után 205, ház után 168, értelmiség ezimén 7, jövedelem után 133. Szigeti külvárosi van 324. Ebből földbírtok után 120, ház után 94, jövedelem után 107, értelmiség ezimén 3. Belvárosi van 354. Ebből régi jog ezimén 1, föld után 48, ház után 280, jövedelem után 391, értelmiség ezimén 134.

Új szervezet. Mint biztos forrásból értesülünk, Pécsét 1883. jan. elsejével katonai hadmérnöki (építészeti) igazgatóság fog életbe léptetetni. Az igazgatóság személyzete állni fog: egy alezredes mint igazgató, egy kapitány, egy főhadnagy, három számtiszt, három művezető, egy altiszt és két közember, tehát összesen 6 tiszt és hat a legénységi létszámhoz tartozó tagból.

Hogy mi dolga, és megoldandó feladata lesz itt ezen igazgatóságának, az a jövő titka, — de véljük, hogy összefüggésben van a katonai kórház és egyéb nem jelentéktelen katonai építkezésekkel. Minden esetre örvendetes esemény, hogy városunk egy igazgatási központtal gyarapodott.

A pécsi nőegyletnél a karácsonyfa javára folytatódag beérkezett: özv. Czvetkovitsné 2 frt, Huilitska Augusztá 2 frt, Czirer-Cseh Stefanija 2 frt, Szontagh Hermin 2 frt, Angyal Thekla 2 frt, Morawitz Rezső kapitány 2 frt, Erreth Károly 2 frt, báró Hrabovszka urnő 3 frt 50 kr., Kucsincs Klára 5 frt, Cseh-Sauska Mari 5 frt, báró Majtényi 5 frt, Förster Adél 5 frt, Laubheimer F., kanonok 5 frt, Förster Béla 5 frt, Otcoska Géza 5 frt, Maas Bernát 5 frt, Cseh Kövér Anna 12 drb nőing, Cseh Kövér 1 barchet ruha, 6 zsák burgonya és 10 ft. Egy ismeretlen 10 frt, Prick Vincez 25 frt, Otcoska Etelka 6 zsák burgonya és 1 zsák dió, Cseh Marianne 6 pár téli harisnya, Klein Teréz 20 drb zsebkendő, özv. Blauhorn Julia 20 csomag kávé és cukor, Rein-feld Matild 6 pár cipő, Lang Teréz 10 drb shwal, 2 nagy, 4 gyermekfejkötő. Duna gőzhajózási társaság pécsi bányatelepe 50 méter máza briquets, Pollák János kanonok 5 frt, Seifricz István 5 frt, Krasznay Mari 2 frt, Összesen 114 frt 20 kr. 12 zsák burgonya, 1 zsák dió, 29 csomag kávé és cukor, 12 nőing, 1 barchetruha, 6 pár téli harisnya, 6 pár cipő, 20 drb zsebkendő, 10 schawl, 2 nagy és 4 gyermekfejkötő és 50 méter máza briquets. Ezekon kívül valaki, aki magát megnevezni nem akarja, 100 frt adományozott. Mindezen nemeslelkű adakozóknak a nőegylet lapunk utján hálás köszönetét nyilváníttja.

A pécsi jótékony nőegylet karácsonyfája tegnap volt felállítva, az egylet helyiségében. 200 szegény részesült étellel, ruha, tüzelőszerezés és pénzsegélyben.

Az eszéki vasuti katasztrófa bünpere, a zágrábi báni tábla határozata folytán a pécsi kir. törvényszék illetékessége alá került. Az eszéki törvényszék a bünpör iratit már át is küldte a pécsi törvényszékhez, mely most azok lefordításával bajlódik. Az iratok ugyanis horvát és német nyelven vannak szerkesztve s a törvényszék hités fordítók 5—6 hét előtt alig fejezhetik be azok magyarra fordítását. A végtárgyalást eszerint csak tavaszra, körülbelül márczius hóra lehet várni.

Jutalomjáték. Csütörtökön volt színtársulatunk drámai szendéjének G a l Hermin kisasszonyának jutalomjátéka. Jutalmazott a pécsi néptől, a jogászoktól s a kereskedelmi egylet tagjaitól kapott koszorúkat, azokivül egy csokrot s számos értékes emléket. A ház zsufoltsága emlékünke hozza megkérdezeni a rendőrséget, vajjon van-e még tudomása a most egy évet tartott tűzrendszeti szemle jegyzőkönyvéről s annak azon pontjáról, melyben kimondottott, hogy a földszinti állóhelyek bizonyos számmon belül adhatók csak ki, s hogy ugyan csak az állóhelyekre passage székeket beállítani tilos.

Az „Auf der Höhe” beszély pályázatán az 500 márkás, első díjjal V é r t e s s y Arnold, ismert író nyerte el.

Színtársulatunk Barcon. Színházunk igazgatójának, agylátszik, ismét szűk Pésváros-területe, amennyiben ugy, mint tavál, az idén is kirándulásokat szervez társulatával. Ez alkalommal Bares került sorra, hol az intelligentia 83 bérletet biztosított Bogyonak azon feltétel alatt, hogy 6 előadást fog rendezni. Kettő már megtartottott hétfőn és kedden, mely alkalommal „Üdvöske” és „A kornevilli harangok” kerültek színre, mint halljuk, anyagilag is szép sikerrel. Csak azután ne a pécsi előadások rovására legyenek ezen kirándulások.

Uj posta állomás. Baranyamegye Lőcs községben f. hó 21. posta állomás lépett életbe B a r a n y a - L ő c s elnevezéssel. E

posta kézbesítő kerületét Lőcs, Bénye és Szt. István községek képezik.

Fülemüle per. A mint halljuk, Bogyó színgazgató már beadta keresetét Erdélyi Marietta ellen, kinek szerződészerűleg e hó elején kellett volna Pésre érkeznie. A szeszélyes primadonna alkalmasint meg fogja banni szerződés szegését, amennyiben az általa aláírt s a bíróságnak bemutatott szerződésben 1000 forint bánatpénz van kikötve.

Német-Bolybói írjak: A helybeli kereskedők indítványa folytán a yakori lopások meggátolására, a fűtőca számára két éjjeli ór alkalmaztatik, kik vagyonukkal felelnek minden éjjeli lopás által okozott kárért. Fizetéseközhöz uraságunk M o u t e n u o v o herczeg, szokott nagylelkűsége által inditatta felében járul. A történeken okulva, tán teljesül végre egy másik rég táplált óhajításunk is, az éjjeli világításról van a szó. Van ugyan a főtőren az uraság és néhány kereskedő által fentartott lámpa, de annál nagyobb a sötétség és veszély a melékutczakon, itt bátran működhet a világozságot kerülő tolvaj. Látni ugyan itt is 1—2 lámpát nappal, de mintha nem arra való volnának, hogy világítsanak, tavál óta meg sem voltak gyújtva! Mások pedig még nem is gondoltak lámpák felállítására. Most a tolvajok maguk tanitanak bennünket, miként kell ellenük védekeznünk, fogadjunk szót nekik.

Szini-ujdonságok. Színtársulatunk által legközelebb a következő ujdonságok fognak előadati: „Furesa háboru” operette, „A falu rózsája”, „A Rautzauk”, „Caviar”, „A hamelni patkányfogó” látványosság és „Milyenek a mai nők.”

Vasárnapi munkaszünet. Miskolc város tanácsa kimondotta, hogy a kereskedők és az oly iparágakkal foglalkozók, kik a város utcait és tereit elárasztásra elfoglalják s kirakott áruikkal a közlekedést szemmellátóhatólag akadályozzák és ezáltal a fontos, egy vallási mint közrendészeti szempontból feltűnő eseményeikkel a piacrendőri szabályokat is áthágják, kötelesek innep és vasárnapokon reggeli 9 óra után a falakra és üzleti ezélokra kiagatott, valamint rögtönzött és faalkotmányokra kirakott és sátrakban elhelyezett áruikat beszédni, faalkotmányaikát és sátraikat eltávolítani, egyszerűen minden az utcán, vagy a kapuk alatt folytatott adás-vevést, üzérkedést bezüntetni. A szabályrendelet, melyet Miskolc városa helyes intentiókból kiindulva hozott és életbe léptetett, hasonló körülményekre nálunk is behozható lenne s azt hisszük, hogy üdvös hatása sem maradna el.

Quid pro quo. Egy helybeli ismert kereskedőn elküldött inasát a szivartőzshe, hogy a neki átadott 13 krajczárért két db-britanikát hozzon. Az inas kis vártatva visszatér s díszekedve említi gazdájának, hogy egy krajczárért „lealkudott.” A kereskedő esodálkozik ezen s hitetlen fejét rázza, kéri a szivarokat. Erre az inas azon megjegyzéssel, hogy a szoba bepiszkolódik, gazdáját a konyhába utasítja, hová a hozott tárgyakat letette. A kereskedő kimegy s nem tudja boszankodjék-e, vagy nevéssen inasa felett, ki a britanika helyett 2 drb briquette-t hozott. A dologban legérdekesebb, hogy megtörtént.

Színházi műsor. Szombaton „Falu orosz-sza” vasárnap délután 5 órakor „Mátyás deák” és „Krisztus születése” allegorikai képlet; hétfőn „Millimári”; kedden uj szereposztással „Kornevilli harangok”; szerdán 1-ször „Milyenek a mai nők?”; szombaton „Gascognei nemes!” Hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön ezenkívül délután 4 órakor Koslowsky tanár „vándor diorámája.”

Oberdank kivégzése. Oberdank Vilmos, ez év szeptember 16-án elkövetett bombamerénylét tette, f. hó 20-án, reggeli 7 órakor Triestben felakasztott. A hadi törvényszék Oberdankot szökés, hon- és felség-

árulásban, titkos és honáruló egyesületben való részvételben mondta bűnösnek. Az elítélt utolsó óráiban rendkívüli higgadságot, ember és Isten iránt való megvetést tanusított.

Gyanus. A megyei malom környékében a dudva között elrejtve egy vég gyapotszövetet, (barehent) egy levesestálát és egy csomó kőcotz talált Gergies Imre hegygypásztor. Közvetlen megejtett nyomozás folytán a megyeri malom tehenésénél a találthoz hasonló kőcotz lettek. A vizsgálat folyik.

A balokányi uszodára, e teljesen enyészetnek induló fa-alkotmányra, a város tulajdonképen évenként tetemes (300 frt) újítási költséget fordít; daczára ennek, az odvas régiségen mindinkább meglátszik a mulandóság bélyege, mert azt már nem renoválni, de újra felépíteni kellene; — miért is legcélszerűbb volna, az évenként ráfordított tatarozási költségeket néhány évre előirányozni és teljesen újra felépíteni. Ez bizonyára hasznára válnék a városnak, mert több fürdővendéget vonzana (ezáltal a bér emelkednék), mint eddigi bártárságtalan, mondhatni veszedelmes kinézésével.

Jellemző. Egy uri ember III. oszt. jegyet váltott az uj vaspályán Budpestre s a kocsiba lépve kellemetlenül tapasztalta, hogy ott egy IV. kocsi-osztály hiányában a legelső rétegi proletariatussal kénytelen érintkezni, miért is még egy fél-jegyet váltott, hogy a II-ik helyen utazhassék. Pestre érve a kiszálláskor észre veszi, hogy a III-al osztályu egész jegy elveszett s így csak a gyermekjegyet mutathatta elő. „Valóban nem értem uram, hogy válthatott ön gyermekjegyet” — szolt egy vasuti hivatalnok, kivel a dolog miatt egy kis szóváltása lett. „Pedig lássa uram ennek egyszerű magyarázatavan — felelt utasunk. „Midőn Pécsott felültem, még gyermek voltam, de hej mire fölértem az önk pályáján Pestre, hát bizony — megöszültem.”

Mibe kerül a béke? Egy statisztikus kiszámította, hogy béke idején az egész földön 6 millió ember áll fegyver alatt; ez az állandó hadsereg kerül 18½ milliárd forintba; világháboru esetében 43 millió katona áll csatakészben.

Hős gyermek. Párisból írják e hó 3-iki kelettel a következőket: Thiais községe tegnap igaztó jelenet színhelye volt. Két kis testvér — leány és fiu — játszottak egy udvarban, midőn egyikük, a 4. éves kis Albertine egyszerre belezuhan az alacsony káváju kútbá, mely csak lomball volt előlőve. A kis Jules, mihiely észrevette mi történt, futott anyjához: „Gyere mama, gyorsan, Albertine beleesett a kútbá!” A szegény asszony szinte örülen az ijedségtől futott a kúthoz, de ott, midőn hallotta a szegény lányka jajkiáltásait, olyan ideges ijedségtől von rajta erő, hogy képtelen volt segíteni. A kis Jules azonban egy pillanatra sem veszté el lélekjelenlétét; a kút láncazára kötött egy vödört, s azt mondá anyjának: „Bocsáss engem le; igérem neked, hogy Albertinet felhozom magammal.” A kétségbeesett anya habozott néhány pillanattal, de minthogy más mentő eszközt nem látott, lebozsátotta fiát a kútbá. Jules karja közé szorította hugát, s így kiáltott: „Most húzz föl bennünket!” Az anya forgatta a láncoz kereket, egyszerre azonban ismét anyja erőte vett rajta a rémület, hogy minden ereje elhagyta, és a huzást félbe kellett szakítania. Jules, a ki rögtön észrevette, hogy anyja rosszul van, megunyugtató hangon kiáltá: „Csak kösd meg a láncozt, a többit majd elvégzem én!” Az anya göpiessen engedelmeskedett. Jules ezután kilepött a vödörből, beleültette elájult kis hugát, fölmászott a láncozt a kút százáig, s kimentette Albertinet, ki esésében bálvállalt megsebesítette. Ki irhatja le az anya örömet, midőn mindkét gyermekét megőrelheté. Jules, kit a község lakosai valóságos tüntetésekkel halmoztak el, jelenleg 8 éves.

Szörnnyü vérengzés. Mohácsról írják lapunknak e hó 18-áról: Folyó hó 17-én este

hét óraker véres drámának volt színhelye városunk főutcáján a vásártér melletti Gering-féle kocsma. Ugyanis Szabó Mátéknak 20 éves fia öszetűzött átellenben a sikon (vásártéren) tul levő Kovácsovic-féle kocs-mában Bodó két fiával. Huzakodás közben az utczára vonultak ki, hol Bodó fia Szabóra kést rántottak. Szabó ellenben revol-veréből kétszer lőtt, egyik sem talált. Erre a Bodó fiuk a vásártéren keresztül Geringné kocs-májába futottak, hol atyjuk is borozott. Szabó odáig is illdőzöbe vette őket, beront-ván a népes kocs-mába, a revolverben még benn levő töltényekkel leterítette az egyik Bodó fiut, erre az atya felugrott, mire a másik lövést ennek hasába lötte, ki szintén halva rogyott össze, harmadik lövés a másik Bodó gyerek karját, a negyedik Geringné leánya karját horzsolta. E véres tett befe-jezte után Szabó kirohant s feltartóztatás nélkül menekült a szülőhegyekre. A kocs-mában levőket oly szörnyű félelem fogta el, hogy a bösz suhanczot senki sem volt bátor elfogni. Ma reggel azonban Szabót a pan-durok a szülőhegyeken elfogták s bekísérték. Az agyonlőtt idős Bodó a város csöze volt s egyszersmind leghirhedtebb embere, ki va-lóságos haramia hírében állott s egyszers nyolcz évre el is volt itélve.

Színház és művészet.

Hosszú vajudás után s az igazgatóság nem csekély kárára, csütörtökön valahára szinre került „Deborah”, Mosenthal kisé megviselt tendenczdarabja. Gaal Hermin kisasszony e darabot jutalomjátékául választotta, anélkül azonban, hogy ez az igazgató könyvtárában meg lett volna. Végig járták azért a hazai igazgatókat a darabnak, ez alkalomra való átengedése végett, míg végre Baján megtalálták; de hogy-hogy nem, a darab a rendes időre meg nem érkezett s így a szerdai előadás elmaradt, noha ez fal-ragaszok által már hirdetve volt s helyébe csütörtökre a „Czigány” lett kitűzve. Idő-közben megérkezett a darab s most ismét a „Czigány” lett visszavonva s újra „Deborah” elővéve. Mily kvalifikáció alá esik ily izetlen kapkodás, a fölött a közönség nyil-tan s tartózkodás nélkül nyilatkozott s így mi már nem tartjuk helyén ezt bővebben bon-czolgatni, annál inkább, mert az igazgatót, ki távol volt, nem terheli mulasztás, sőt haza érkeve meg az előadás is beszüntette, mi rá nézve kétségtelenül csak anyagi kár-ral járt. De a mit szó nélkül nem hagy-hatunk, az azon commentár, melylyel az előadásra került darabot újból hirdette; mert legalább is furcsa ma azt hirdetni: hogy „a darab nincs meg könyvtárunkban s a déli órákban sem érkezett meg”, reggel meg aztán azt írni ki, hogy a darab még a nyáron a budai szinkörben adatott (?), így tehát korrektt he van tanulva, minek igazságát este természetesen nem is észlelt-ük. Es miért e nagy csoda oly darab vé-gtél, milyen „Deborah”, mely tárgyában túléltte magát s melynek előadása épen a mai időben nem alkalmas? — Ha kell ilyen irányu darab, akkor van ennél jobb, mely nem vallási, hanem társadalmi kínóveseket demonstrál s ilyen — hogy csak egyet is nevezünk — pl. „Léa grófnő.” — Az elő-adás — tekintve az idő rövidségét a betan-ulásra, nemkülönbén a helytelen szerep-ösztés — általában nagyon is mérsékelt élvezetet nyújtott s azt első sorban a jutal-magotól érdekelben sajnáljuk, ki iránt közön-ségünk oly nagy rokonszenvenvel viseltetik. E körülményeknél fogva természetesen ő sem hatolt be nehéz szerepe lényegébe, is-mét magos s ebből kifolyóan monoton han-gon szavalt, s maszkija is inkább egy kóbor cigányndőhöz hasonlított; de azért egyes jelenetekben mégis gyújtott s hatást idézett elő, mit a közönség jó indulattal elismert s lelkesen megtapsolt. Megjelenésekor a közön-ség lelkesen üdvözölte s három gyönyörű

koszoru, szép csokor s egyéb értékes aján-dékokkal lepte meg, mit hogy méltán meg-érdemel, nem késünk a magunk részéről is készséggel elismerni. Játékával sok élvezetes estétet szerzett már s ezért óhajtanók, hogy ez ünnepestjét semmi sem keserítette legyen. Morvay a szánandó jellemű József szere-pében nem fejtett ki elég szenvedélyt s így máskülönbén szép játéka daczára szerepe elmosodott s hatástalan maradt. A r á n y i n é elég sikerülten személyesítette a jószívű, szende Anna szerepét. Nem mondhatjuk ugyan-est Gaál Gyuláról, ki az öreg Lőrincz bírót nagyon is középszerű dilettantizmussal ala-kította, s ily nagyobb szabású szerepekre sem tehetsége, sem képzettségénél fogva nem alkalmas. ily szerep Sándor urnak való s nem kezdőnek; de ugy látszik, nálunk már minden lehetséges s még megérjük, hogy a falvakból jönnek megégszerepelni. — A ház minden zugában megtelt.

Irodalom.

Megjelent az „Ország-Világ” VII. füzeté, mely egyszersmind mint kétheti füzet, az utolsó. Ezután hetilap lesz, s annak daczára, hogy tartalma megna-gyobbul, az ára maradt a régi, mi minden esetre a ki-adók áldozatkészségére vall. Ilyen áldozatkészséggel szemben a magyar közönség — azt hisszük — tudni fogja mit kell tennie és nem vonja meg méltánylását az oly laptól, melynek a mellett, hogy kitünően van szerkesztve és számos előnyt nyújt az a missiója van, hogy a külföldi lapokat kiszorítsa. A jelen füzet is a szerkesztőség buzgalmat, tapintatát és ügyességét di-cséri. Ifj. Abrányi Kornél jeles regénye, ifj. Apáthy István „Mivé leszünk” című bölcseleti dolgozata. Kun Melanie vonzó novellája: „Virányoslak” véget ér-nek e füzetben. Van egy fordítás románból. A bolon-dos pap” cizumel. Költemény kettő van e füzetben, az egyik Szász Károly jeles költőnk „Hogy fuja a szél a havat” című gyönyörű balladája, a másik Mészáros István fiatal lyrikusnak kedves költeménye: „Karácsony reggelén”, melyhez igen szép kép is van csatolva. Ál-talában a mai szám egészen káracsónyi szám, csupa kára-csónyi képekkel, talán kisé korán is? Hanem aztán azok a káracsónyi képek egytől egyig mind szebbnél szebb metszetekben mutatják be; így az „Erdő idyl”, mely erdő ábrázol, hol a távolban káracsónyfákat vá-gnak a munkások, míg az előtérben egy öznáj látszik; a „Káracsóny éj”, „Káracsónyi vásár”, „Káracsóny reggelén”, különösen az utóbbi (két gyönyörű gyermek, egymás mellett álmolva, míg fölöttük a fenyőág haja, doz) gyönyörű rajzok. Szép rajz a „Kolosztorba lépés” is. Van egy árvízpek Tyrólból. Nem szabad megfeled-keznünk két jelesünk arcképéről, az egyik a nemzeti színház disze: Halmi, a másik a magyar építőművészet legkiválóbbika: Ybl; mindketten jellemző sorokban vannak bemutatva. Apró rovatai a szokott rendben; rejtvény rovata bő és változatos, mit különösen a rejt-vénykedvelő közönség figyelmébe ajánlunk. A legme-legben ajánljuk ezen kitünő, derék képes lapot olvas-ónak figyelmébe, s hisszük, hogy szavunk nem lesz a pusztában kiáltó szó. Előfizetési ára: egész évre 10 frt. fél évre 5 frt, negyed évre 2 frt 50 kr. Előfizet-heti Wilkens és Waidl kiadóhivatalában Budapesten, koronaherczeg-utca 3. sz.

Táborszky és Parsch zeneműkereskedésében leg-újabban megjelent: Athléta csárdás”, zongorára szer-zé Berkes Lajos. A szép kiállítás s 5 oldalra ter-jedő zenemű ára 1 frt.

A Csikvári Jakó által kiváló gondal szerkesztett „Magyar Tisztviselő” című szaklap a következő év elején a negyedik évfolyamba lép. Mint a hazai tisztvi-selők pártolásra méltó organumát, szívesen ajánljuk a tisztviselők figyelmébe. A lap ára egy évnegyedre 1 frt 25 kr., mely összeg a kiadóhivatalba (Budapest, VI. ker. rózsanteza 61.) küldendő.

Idegenek névsora.

Nádor szálloda: Keoffl Tyosztits birtokos Som-berek, Knedy János ispán Somberek, Sauska Jenő birtok-os Somberek, Bonyhádi J. birtokos Bonyhád, Heschko-vits utazó Bécs, N. Weisz kereskedő Bécs.
Mátyás király: Bethelm H. kereskedő Szerajevo, Vatranyi J. segéd-jegyző Gyúd, Kaufman J. kereskedő Vízló, Farkas J. kereskedő síklők, Kurtz Béla hasznó-bérlő Kékesd, Gál Géza hivatalnok Sz. Fehérvár, Simo-kecs Heléna kocs-márosné Eszék, Hölczl Mór mérnök Budapest, Filler Mátyás vendéglős Vasas, Klein J. ke-reskedő Bares, Grünwald J. kereskedő Bares, Luchodolig Mátyás kéményséprő M. Kaposvár.
Arany hajó: Sohn Hermann utazó Brünn, Brink-mann Alois utazó Dresden, Gaál János hivatalnok Dárda, Goldmann Sándor utazó Breslau, Kniffler Mór utazó Bécs, Schulhoff Alajos fakesereskedő Eszék, Hirsch M. utazó Bécs, Bobies Antal irod. ügyvéd Tamási, Groger Mari mérnök Sásd, Kolm Samu utazó Bécs, Gutt-mann Gusztáv utazó Bécs, Deutsch Samu utazó Bécs, Kohn Felix utazó Bécs.

Közlekedés.

A vasut menetrendje.

Indulás:	Érkezés:
Pécsről Budapestre 11 ó. 28 p. délcsl	Budapestről Pécsre 8 órá 11 percz reggel
Pécsről Bácsra 6 óra 40 percz reggel	Bácsról Pécsre 10 óra 58 percz délcsl.
5 óra 50 percz este.	10 óra 7 percz este.
Pécsről Mohácsra 6 ó. 22 p. r., 11. 15 p. d. e.	Mohácsról Pécsre 6 ó. 20 p. reg., 5 ó. 36 p. d. u.
10 óra 34 percz este.	8 óra 47 percz este.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru-és érték-tőzsdén.*

Budapest, 1882. december 22-én.

	Pénzbeli árf. o. ó
1 Magyar aranyjárdék 6%	118 10
2 Magyar aranyjárdék 4%	84 85
3 Magyar papírdárdék 5%	83 85
4 Magyar vasuti kölcsön.	133 25
5 Magyar földterhermentesítési kötvény.	97 75
6 Temes-bánati „ ”	97 25
7 Erdélyi „ ”	97 50
8 Magyar szőlődzsma váltásági „ ”	97 —
9 Magyar nyereemény sorsjegykölcsön	114 —
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	108 75
11 Osztrák járdék papírban	75 85
12 „ „ ezüstben	76 60
13 „ „ aranyban	94 80
14 Osztrák-magyar bankrészevény.	831 —
15 Magyar hitelbank részvény.	274 75
16 Osztrák hitelintézet	283 50
17 Cs. és kir. arany	5 65
18 20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9 47 1/2
9 Német birodalmi márka	58 55

* Távirati uton vettük.

Szerk.

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

Nyilttér. *)

Pécsi színház.

Hétfőn, december hó 25-én

délután 4 óraker

első vendégelőadása
a helybeli színházban Koslowszky A. tanár
óriási mozgatható diorámájának
a londoni kristálypalotájából (concurrentia nélkül.)

Műsor:

I. és II. szakasz: Rudolf trónörökös keleti utazása.
III. szakasz: földtan és szépművészet.

Helyárak: Páholy 4 frt., páholyülés és kőrszék 1 frt., zártzék 80 kr., földszinti bemenet 50 kr. karzati zártzék 50 kr. karzat 30 kr. Katonák, tanulók és gyermekek felét fizetik.

Ezenkívül még csak 3 előadás tartatik u. m. kedden 26-án, szerdán 27-én és csütörtök 28-án az utolsó előadás. Mindég délután 4 óraker.

Kepes Kálmán

Pécssett,

Széchenyi-tér, Zsolnay-féle házban, ajánlja úszani ellátót, raktárát, melyben nagy választékban kaphatók mindentéle postzó, selyem és gyapot-ruhakelmék Longschawlok és kendők; továbbá Rumburgi, Hollandi- és Creász czerna-vásznak, asztal neműek, canafász és ágýterítők, valamint minden idenyre mindennemű kész női-köpenyek, bundák és otthonkák

*-9

(Jaquet.)

a legutányosabb árákon.

Kaphatók mindenféle pokrócz és futoszi-nyegek is.

E rovatban minden szó beiktatása : krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdető félnek külön lakezímével is el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

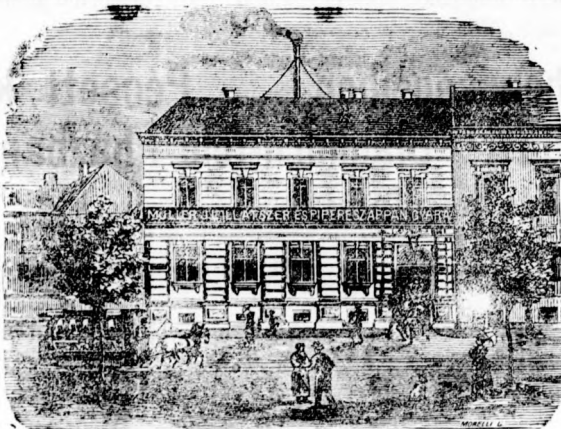
Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal, Levélbeli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk ha a válasza szükséges póstabélyeg beklüditik.

Iróasztal használt, de még teljesen jó állapotban, eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

Csurgói hegyben egy jó karban levő 1000 öles szőlő előnyös feltételek mellett eladó. Értésítést a kiadóhivatal ad. Keresztetik 3 gyermek mellé egy magyar nevelőnő, ki a gyermekkereti tanfolyamot végezte. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy ház jó karban levő szőlővel a havi boldogasszony-hegy oldalán, jutányosan megszerezhető.

H I R D E T É S E K

MÜLLER J. L.

ILLATSZER- ÉS PIPERESZAPPAN-GYÁROS BUDAPEST.

Gyár: VII. Rottenbiller-utca 36. sz., saját ház.

Raktár: IV. Koronaherceg-utca 2. sz., a „Virág királynéhoz”.

Ajánlom saját gyártmányú illatszerimeit- és pipere-szappanaimat úgy nagyban eladóra, mint a f. fogyasztó közönségnek posta útjáni rendelésre. Az általam készített:

Családi szappan.

Dr. GEBHARDT LAJOS egyetemi tanár és Rökus-kórházi igazgató ur által nekem kiadott bizonyítvány szerint a fiam szappan fogalmának és minden ahoz kötött követelményeknek tökéletesen megfelel, s a bőrnék lágyágát és üdéséget idézi elő. — Darabja 35 kr., 3 darab dobozban 1 forint.

Carbol szappan.

Dr. LENHOSSEK JÓZSEF kir. tanácsos és magy. kir. egyetemi tanár ur nekem kiadott bizonyítvány szerint kitünő övszer ragályos betegségek ellen és fertőzötelenítő hatással bír s a bőrkütegeket eltávolítja. — Darabja 40 kr., 3 drb. dobozban 1 frt. 10 kr.

Poudre de Serail arpor.

BLAHA LUJZA (bárá Splényiné) ó méltóság kedvelt arpora, s általa a következő sorokkal tüntetett ki:

Tiszt. MÜLLER J. L. illatszerész urnak Budapestben.

A Poudre de Serail, melyet ön feltalált, valóban kitünő és nemében páratlan, mert nemcsak az areon láthatatlan és tartós, de egyszersmind rendes használatnál ártalmatlansága által az arera oly különös jótékony hatást gyakorol, a minőt még eddig semmiféle arporonál nem tapasztaltam, mely kiváló tulajdonságáért jövőben mint kedvence arporomat kizárólag fogom használni és meg vagyok győződve, hogy fölülmulhatatlan jóságáért általános elismerésnek fog örvendeni. Tisztelettel

BLAHA LUJZA.

A Poudre de Serail fehér, rózsá- és sárgaszinben kapható. Egy doboz 60 kr. és 1 frt.

Minden itt fel nem említett pipere- és illatszer, valamint mindennemű pipere-eszköz nálam nagy választékban kapható.

Postal megrendelések utánvétellet pontosan teljesítettnek.

Nagyobb megrendelések bérmentve küldetnek.

Árjegyzéket, kívánatra bérmentve küldök.

Minden cikk ezen bejegyzett védjeggyel van ellátva, s valódiságát az bizonyítja.

ILLATSZER ÉS PIPERESZAPPAN-GYÁROS

Schulhof Eugenia Etelka Pécs.

Dr. univ. medic. Schiller Miksa Budapest.

jegyek.

Vogl testvérek.

Főter 8. szám alatt Sipőcz-féle gyógyszerár átelében.

Ajánlják unjonnan nyitott és gazdagon felszerelt

KEZTYÜS ÜZLETÜKET

különösen ajánlják mindennemű elage-mosó-, szarvasbőr-, prémes és posztó kesztyűket

urak, hölgyek és gyermekek részére. Megrendelésre himzett keztük csipke betétekkel minden színben és hosszan 2 gombosokból egész 16 söt 20 gombosokig a legpontosabb és legszébb kiállításban készítenek. Mindennemű sérvkötők, nadrágtartók, harisnyakötők, szarvasbőr vankosok és paplanyok a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Velicska Antal

kereskedésében szigeti-országot (Dóczi-féle korema átelében) az ünnepekre kivételképen a legolcsóbb áron mindenféle

liszt és dara

kapható, azonkívül ajánlja dusan felszerelt fűszerkereskedését minden idevágó fűszerezikket a legolcsóbb áron és jó mérték.

Számos látogatásért eszedezik VELICKA A.

FELHIVÁS.

A „pécsi köicsönös segélyző-egylet“ helybenhagyott alapszabályainak 6. és 36-ik §-ai értelmében 6-tól 6 évig tartó évtársulatokból alakulván, hogy a kitzított szép céljának megfelelőleg szakadatlanul fennállhasson, minden év kezdetével új évtársulatoknak alakulása szükséges.

Mínthogy azonban egy-egy évtársulat megalakulásához legalább 200 törzsbetét aláírása kívánatik, annál fogva a jövő évi társulat megalakulhatása végett a mai naptól kezdve az

**aláírási-iv a társulat helyiségeiben — Pécssett király-
vagy fő-utca 21. és. alatt Blauhorn-féle házban —
nyitva álland.**

Mindazok tehát, kik az új társulatba belépni s az egylet közhasznu célját hozzájárulásukkal támogatni szándékoznak, ezzel tisztelettel felhivatnak, miszerint folyó év december 28-áig a kijelölt helyen 1 részlet 1 frt beíratási-díj letétele mellett nevüknek sajátkezüleg s kötelezőleg leendő beírása végett a délelőtti hivatalos órákban megjelenni sziveskedjenek, a hol kívánatra az alapszabályok is megkaphatók.

A mint az alapszabályokban megkivánt 200 törzsbetét aláírva leendő, a t. cz. közönség a jövő évi új társulat megalakulásáról külön hirdetmény által fog értesíttetni.

Azok, kik az alapszabályszerű heti betételeket egyszerre akarják befizetni, ezt az igazgató választmány 1872. évi december 10-én kelt határozata szerint az év elején az 1 frt beíratási-díj letétele mellett egy részlet után 130 fittal az egész társulati hat évre megtehetik, e mellett mindazon jogokban és kedvezményekben részesülnek, melyek az alapszabályok értelmében a társulati tagokat megilletik.

Ha tekintetbe vétetik, mikép az eddigi tapasztalat szerint egy részlet után a társulati évek letétele a tagok körülbelől 200 frt osztalékot kapnak, s a mellett, hogy 156 frt helyett csak 130 frt tőkét fizetnek be, mégis mintegy 70 frt kamat nyereseményben részesülnek; az előny mely az illetőkre, kik kész tőkével rendelkeznek, ezen módozathól hárul, bővebb magyarázatot nem szükséges.

Egyébként a számitás részletei iránt felvilágosítással kívánatra az igazgatóság készséggel szolgál.

Kelt Pécssett, 1882. évi november 13-án tartott igazgató tanácsi ülésből.

Sey László,

ig. elnök.

Női kalapok gyönyörű díszszel.

Valódi párizsi (Mieder) vállfűző.

Legdivatosabb karmantyú (Muffe).

80 kr.
egy pár.

Női clacé kesztyű 2 gombos
„ szarvasbőr kesztyű 2 gombos
„ sárga szarvasbőr kesztyű 2 gombos
Férfi clacé minden színű
„ szarvasbőr minden színű

80 kr.
egy pár.

Katona kesztyű kiváló minőségben.

Pollák Soma

király-utca a hattyu-épületben

„KARÁCSONYFA“

Külön melléklet a „PÉCS“ 12. számához.

Karácsony-éjjel.

Merengő lelkem vissza-visszaszáll
A gyermekévek fényes távolába:
Mikor mindennap új csillag derül, —
Jövő remények egy-egy szép világa.

Karácsonyeste! Tündérszép varázs,
Mely megaranyoz egy nagy életutat.
S a kicsi gyertyák fénye be ragyog
A férfi korba, s annyi szépet, rútát,

Békét és harcot, kint és örömet
Oly csodabájú fényözönnel áraszt,
Hogy meggyógyul a beteg szív belé —
Ó hányszor érzem sáldottam meg már azt!

Ó hányszor gyógyított meg a keserv
A nélkülözés zord arcú telében
A karácsonyi pislá gyertyafény,
A mult idők fájó emlékeképen ...

Ó hányszor vágytam Betlehem felé,
Hogy áldozzam a szegény pásztorokkal
S köszöntsem őt, a gyermek Messiást
Fehér báránnyal, édes himnuszokkal.

És el nem értem hozzá sohasem...
A béke Istenét, a gyermekarcot,
Mosolygó Máriának szent ülén,
Kit három nagy király ölelve tartott

Kerestem én — s kerestük oly sokan —
De mire odaértünk bölcsesjéhez,
A megfeszített Krisztust leltük ott,
Kit egy világ galád bűne megvérez.

Óh földreszállott béke Istene,
Kit egy napig se hagynak megsértetlen —
Ez egy napon, Karácsony ünnepén
Mosolygss-e mégis gyermek-örömedben?

Ez egy napon nincs töviskoszorú
S a hústépő korbács a vasszögekkel
Pihen... A béke vasárnapja ez,
Gyermek-öröm világa ez a reggel.

Ez egy napon, te árvák Istene,
Mosolygj engesztelőleg a világra!
E mosolytól a megfagyott világ
Fülenged, üdvöt és malasztot várva.

Ez egy mosoly beforraszt sok sebet
S gyermekké varázsolja át az aggot,
Gondatlan ifjává a férfiút,
Hogy boldogságról zeng a síró dalnok

S megáldja szent Karácsony ünnepét,
A melynek reggelén nincsen, ki gyászol
S a sebzett szív elringatója lesz
A fényözvezte betlehemi jászol.

Váradí Antal.

Egy kis történet.

Két éve mult, hogy Kálmán meghalt.
Szegény nővérem!

Három évi házias élet után, árvából
özvegy lett. A halál Kálmánunkkal hamar
végzett. Mint jónévű orvost, egy éjjel beteg-
hez hívták, haza jövet láb fogta el, s alig
volt pár percig magánál. Egy ilyen nyu-
godtabb perczében magához intett.

— Igérd meg, hogy nőmet s gyerme-
keimet el nem hagyod.

— Soha — felelém fuldokolva.

Hogy is hagyhattam volna el nővéremet,
akit annyira szerettem! És ki bizza rám
őt? Kálmán, aki magához vett, náluk vé-
geztem iskoláimat.

A végrendeleti végrehajtó kétezer pár
száz forintot adott át nővéremnek. Ez volt
minden vagyonunk, ez se sokáig tartott.
Kálmánunk egy régi iskolatársa egy 3500
frtos váltóval perelt be bennünket. Ügygond-
nokunk, miért miért nem, az aláírást igazí-
nak ismerte el, a fél a törvényszék előtt
megesküdött, pár hónap mulva nemesak kis
penziúnknak lett vége, hanem mindenünk
dobra került.

Azóta itt lakunk, e kis sötét szobában,
küzdve az inség minden nemével. Nővérem
mos, a három gyermek — a harmadik Kál-
mán halála után született — sír jobbra
balra, bideg nekik a téglapadló. Én magam
tanulnék, vagy jobban mondva csak a
könyvbe aceresztem szeméimet, a gyermek-
sírás nem hagy gondolkozni.

Máskor egész nap se vagyok itthon,
dolgozom, bár munkámnak csak nem akar
látszatja lenni. Három hónapja vagyok tisz-
teletbeli segédfogalmazó a * miniszteriumnál,
azóta két társam is fizetésbe jutott előttem:
nem dolgoztak ingyen, mint én, de pártfo-
gójuk volt. Összes jövedelemem az a csekély-
ség, mit délutáni munkámért ügyvédektől
kapok.

Ma azonban nem dolgozom. Haza jöt-
tem, Karácsony este van. Pihenni szeretnék.
Itthon a gyermek nyűszörgés. Elhagyott
türelmem, szemlékül vettem kalapomat, s
távozni akartam.

Nővérem panaszos hangon kérdezé:
Ugy-e, te se tudsz már bennünket tovább
kiállani. Nemesak kis keresetedet emésztiük
fel, még gyötürnek is hozzá.

— Egy órai, legalább csak egy órai
magányosságnak igazán nagy szükségét
érezem

— Látom magam is, folytatá, hogy
nagy teher vagyunk rajtad, de inkább, mint-
sem lássam, hogy e terhet nem szivesen
viseled, én kész vagyok magamra maradni.

— Ne beszéljünk most erről, mondám,
mind a ketten el vagyunk keseredve és ez
rossz tanácsadó. Mi lenne belőled, ha még
én is elhagynálak! mi lenne belőlem, ha
te is félre értenél engem? te, az egyetlen
élő, kinek, tudtommal, szíve van. —

Ezzel lesiettem a lépcsőn.

E jelenet mélyen lecsújt. Nem vagyok
elég nyomorult! Meg kell tehát érnem, hogy
az egyedüli, ki az élethez köt, nővérem is
gyanusít engemet?

Czélaltalan bolyongásom közben ismerős
alak állja utamat, egy segéd fogalmazó
ugyanazon miniszteriumtól.

Vettem elől is észre, hogy engem egy
idő óta figyelemmel kísér, barátságos hoz-
szám, de én őt, ki több mint husz évvel idő-
sebb volt nálam s nagy tudománya és mű-
veltsége sem volt előttem ismeretlen, inkább
tisztelém, mintsem nyájas közeledését barát-

sággal viszonzni mertem volna. Egy alka-
lommal egyik vizsgálatom előtt, midőn a
magas díj miatt a legnagyobb tépelődésben
voltam, egy borítékban czímre 30 frtot
kaptam. Egy sor írás sem volt a küldemény
mellett, de a boríték feliratában az ő kéz-
vonásait ismertem fel. Meg akartam köszönni,
de ő tagadta. Azóta tiszteltem, de bátor-
talanságom is még inkább nőtt iránta.

Most is el akartam a sokaságban mel-
lette suhanni, de ő feltartóztatott.

— Önt bántja valami, látom — szóló
röviden.

— Futok az emberek előtt — válaszolám.
— Terhére leszek, ha együtt me-
gyünk? —

— Erre már nem mertem igenlőleg vála-
szolni.

— Nem kérdem mi baja. Ha zárkozott,
jól teszi, mert kívánhatjuk-e mástól, hogy
titkunkat őrizze, ha mi magunk megőrizni
nem tudjuk?

— Nekem nincs titkom. Nem mondtam-e,
hogy az emberektől futok? —

— Én is régóta futok előlük, de az
embereket az teszi igazán gyűlöletekké,
hogy nincs tőlük menekvés. Jönnek pillana-
taim, midőn közel vagyok ahhoz, hogy azt
mondjam: elég, többet nem bírok. —

— Talán a mostani is ilyen pillanat? —

— Igen. Karácsonyeste, boldogság estéje
másoknak, ilyenkor érzem legjobban saját
elnyomatásomat. —

— Ön elnyomva?.. ön panaszkodhatik,
ön... a magánálló ember... a fizetéses
segéd fogalmazó? —

— Ó még csak el se mosolyodott botorsá-
gomon.

— Ha ön ismerné helyzetemet! —
— Mer-e megismertetni vele?

— Ez előtt tíz évvel, ugymond, kitiűnő
ajánlatokkal, mint titkár léptem * gróf
szolgálatába. Sokat tanultam, a művelt
nyelvekben járatos vagyok, a grófnak, ki
jó hasznomat vette, igen bizalmas embere
lettem. Mint jó barátok jártuk be együtt
egész Európát, s a legmagasabb családokkal
jöttem grófom által gyakori érintkezésbe.
Szerettek mindenütt, műveltségemet minta-
szerűnek mondták. Négy évi külföldi tartó-
zkodásom után grófom megházasodott. Fiatal
neje szenvedélyesen szeretett lovagolni. Egy
alkalommal együtt séta lovaglásra indultunk.
A grófné tüzes, félnék lóva egy rongyokba
burkolt koldus gyermekétől megijedt. Mér-
gesen hajolt földre az ifjú nő, s lovagosto-
rával végig vágott a szegény fiu meztelen
vállán, hogy ez csak úgy jajgatott a fájda-
lom miatt. Inkább rajtam vágott volna
végig.

— Grófnő, mondám felháborodásomban,
talán nem is elég keményen büntette a fic-
kót, hogy meg merte ijeszteni rongyaival
e nemes állatot. Szegény ló, még szivdobo-
gást is kaphat az ijedségtől. Nem volna jó
orvos után nézni? —

A grófnő elhalványodott a haragtól, s
végig nézett rajtam:

— Igen orvos után, de az ön számára.
Idegei, ugy látom, gyengék, gyengébbek,
mintsem állása megkívánná. —

Haza fordultam.
Másnap a gróf előtt állottam.

A régi barát nem volt többé. Ő, aki
oly jól ismert, nevének egy szavára ké-
pes volt szakítani multjával s eltaszítani
engem.

Kimért hidegséggel köszönte meg szol-
gálatomat, de néhány percz mulva kiesett

méltóságos szerepéből, s nem ugyan barátságosan, de érdeklődve kérdezte további terveimet.

— Én csak megélek. A végzet nem pazarolja mindenét egy emberre. Egyiknek születést, másinak tehetséget ad. Ha tehetségeim után meg nem élhetek, kézi munkától se rettegek.

Azóta nem találkoztunk.

Barátom itt elhallgatott s pár lépést haladva folytató:

— Éreztem tehetségeimet, s általuk az erő hatalmát magamban. Csak tért, tért nekem, sohajtozám, mert érzem, hogy használni fogok sokakat, nagyon sokakat. Minél inkább emésztett a vágy, annál inkább keserített, hogy meg nem értett senki. Magas összeköttetésemben rendre csalódtam, egy titkos kéz minden tervemet akkor rombolta szét, mikor már - már valósitva hittem.

Végre is a miniszteriumban a fordító osztálynál vagyok kénytelen elfoglalni mostani állásomat. 45 éves ember elmultam, öt éve vagyok itt eltemetve, elfeledve. Fialat urak, fiaim lehetnének, rég felettem állanak, s enyelegnek velem a „bácsival“, én pedig ki erőt, képességet és égvágyat érezek magamban ezrek sorsával foglalkozni, itt vagyok trespede, elnyomva, kigunyolva. Megkötözve kell látnom, hogy tehetetlenség és gonosz önzés, hogy juttat tönkre annyi léte, mely boldog lehetne.

— És nem reméli ön, hogy minde megváltozhat?

— Mindennek van határa, csak az emberi önzés és gonoszság nem fogy ki soha.

— Hát nem volna-e képes magát helyzetből kiszabadítani?

— Igaz, a filosofok szabadnak mondják az embert. Almodozás egész bölcsészeti, mint mikor a rab magát szabadnak álmodja.

— Mi birja önt arra, hogy ami után milliók esengnek, a szabadságot álomnak mondja?

— Az élet. Ébredjen csak egyszer a tettvágy az ön lelkében látni fogja, hogy az emberek, bár a jót mindig követelik, annak mégis legnagyobb ellenségei s ezernyi szállakkal fonják körül és rántják vissza legjobb törekvéseiben.

— És nem hiszi ön, hogy minél több akadályt kell legyőzniünk, a kivított siker annál boldogítóbb?

— A ki a legnagyobb czélért fárad, övé a világon a legnagyobb remény, de sejtje ön a fájdalmat, mely a csalódás után a lelket marczangolja!

— A szép törekvés, még ha czélt nem ér is, tiszteletet érdemel.

— A rossz, amit teszünk, nem von reánk annyi gyűlöletet, sőt üldöztetést, mint jó tulajdonságaink.

— Önnek nincsenek barátai?

— Barátaim? válaszolá keserűen — bizhatom én még emberben? Tettetéshez szoktatva zsené korunktól fogva, csalunk csalódunk, s — ez az élet. Csoda-e hát, ha lelkünk kételkedni tanulva csalódásain, ott sem hisz, hol hinni kellene?

E közben czéltalanul a főposta közelébe értünk. Mintha az egész Budapest ide tolakodott volna, az egész utca zsiabongott a végnélküli tolongástól. Majd minden ember csomaggal, karácsonyfával, dobozzal kezében furódtott, tódult; az utca közepén talyigás emberek, bérkocsisok, hordárok, nagyuri fogatok türelmetlen kiabálás közben igyekeztek keresztül törtetni a siető, rohanó ember áradaton. Az utcaszegleten kénytelenek voltunk egy kapuba huzódni, hogy el ne sodortassunk.

Barátom egyszerre hirtelen vállon ragad, s mély felindulás hangján szólít.

— Nézz: oda. —

Két alakra esett tekintetünk. Nyomorult rongyokba burkolt asszony egy köteg fát vitt fején, félkezével vezetve egy még rongyosabb didergő gyermeket, kinek kilátászó térdecskéi egész megkérgesedtek a hideg

miatt. A fiu is egy kis köteg fát cipelt, melyen fejébe hulló avult katonasapkáján.

Ez is karácsonyfa!

— Mentőm jönnek — lihegő barátom.

Pillanat alatt a fiuhoz szökik, s mielőtt ez magát észrevehetné, egy tizforintost nyomott annak elgémberedett ujjcsukái közé.

A fiu megáll, szótlanul bálum, s azzal a pénzt egyik szegleténél magásra tartva fut anyjához. Mig ez a futól megérthette az eseményt, kísérőm már messze járt, alig tudtam a sokaságban nyomára találni. Végre elértem.

— Mit tett ön? — volt első szavam, s magam is bálumtam, midőn néhány percz előtt még kétségbe esett vonásain megelégedés, sőt magasztosultság tükröződött.

Megmentettem lelkemet. Mert boldog vagyok. Előbb elfogott a kétségbe esés, borzasztón szenvedtem, mi lett volna talán még ma belőlem, ha e két alak meg nem szabadít... lám... nekem is lett boldog karácsony estém! Isten önnel!

Elsietett.

Mi üzött engem is hazafelé, soha se tudtam magamnak megfejtetni; annyit tudok, hogy ragadtam a vágy, miszerint nővéremmel közöljem, amit láttam.

Amint szemben álltunk egymással az asztal mellett, nővérem két kezébe rejté arezárt, a mig én beszéltem. Zokogott, én nem vigasztaltam. Mire elvégeztem, kitortek szememből is a forró, néma könnyek.

Az a karácsonyest lelkünkbe vésvé maradt, felejtethetetlenül.

Azon az estén kibékültünk mindketten az emberiséggel: azóta önmagunkban keresük azt, mi boldogít.

Faktum.

Em má h o z.

— Schiller —

Messze, ködkép fátolyában

Nézem eltűnt üdvömet,

Ott még egy csillagsugár van,

Melyre kéjjel nézhetek.

Oh, de csillag fénye az:

Éji képen nincs vigasz!

Ha az örök álom karján

Szenderegnél kedvesem:

Egyre veszedtet siratnám,

Élnél gyászos lelkemen;

De te pompafényben élsz,

Szívem buja könybe vész!

Szerelemnek édes vágya,

Emma! múlt lehet?

Amit elmos idő árja,

Emma! szívnek érzete? —

Lelked égi sugara

Továtűnt, mint föld pora.

Sirius.

Föld- s néprajzi regék.

Az emberi természetnek egyik eltérőhetlen sajátága gyanánt tekinthető azon vágy, hogy minden jelenségnek okát óhajtsa ismerni. Nemszak a tudós törekszik arra, hogy fölvetett problémáiban megtalálja az oksági viszonyt, mert e törekvés az egész emberiség sajátja. Amde a műveltség alacsonyabb fokán álló népek soha sem hatolnak annyira a dolgok lényegébe, hogy megismerhessék az okozatok valódi, azaz végső okát is s azért megelégszenek bármely, előtűnik valószínűnek látszó okadatlással.

A természetes népek gondolkodó tehetése oly csekély mértékben van kifejlődve,

hogy őket bizvást gyermekekhez lehet hasonlítani. Valamint a gyermekek, ugy a fejletlen népek is azt hiszik, hogy minden állat, minden növény, sőt minden élettelen tárgy is lelkes lény, azaz hogy érző lelke van.

A gyermekek ezen hóhő fölfogása általánosan ismert dolog, gyermekszobáinkban minden nap meggyőződhetünk róla. A gyermek játszik a bábával, a fából készült lóval, kutyával stb. enni-inni ad nekik, de ha megharagszik rájuk, akkor eldobja s megveri őket. Ha a gyermek elesik s asztalhoz, vagy székhöz ütődik, akkor ezen élettelen tárgyakat korholja rossz akarata miatt. A hold is valami jó bácsi, ki az égboltozaton sétál s benéz az ablakon, vajjon jök a gyermekek.

Ugyanezen fölfogás uralkodik a természetes népeknél is. Minden tárgynak van lelke, van élete s így minden tárgy gyakorolhat befolyást az emberre.

Továbbá azon hasonlóság, mely a gyermekek s a természetes népek közt mutatkozik, abban is nyilvánul, hogy következtetések gyakran, sőt legtöbbször igen visszasák és felületesek. A gyermekek is óhajtsák az egyes jelenségek okait ismerni, a természetes népek is, de minthogy gondolkodó tehetőségük nincs teljesen kifejlődve, megelégszenek bármely valószínűnek látszó okadatlással.

Igy pl. ha valaki beteg, a mi orvosi tudományunk gondosan keresi a betegség okát s ezt többnyire egészen egyszerű jelenségben, pl. meghűtésben, mértékeltenségben stb. találja. A természetes népek nem ismerik azon összefüggést, mely a józan életmód elhanyagolása s a beteg állapot közt fönáll s így nem is tudják kifizékesni a betegség valódi okát; de minthogy ez okozat mégis látják, azon kiségitő gondolatra jöttek, hogy a beteget bizonyára valamely ellenségének lelke szállta meg s e megszállás okozta a kínzást, illetőleg a betegséget.

Ha a szélvész fölkorbácsolja a tenger hullámain s ezek megsemmisítésével fenyegetik a vakmerő hajóst, mi ennek okát a meteorologiai tényezőkben keressük és találjuk; ellenben a természetes népek, mivel nem ismerik a légtüneti szabályokat, sokkal közelebb keresik a hullámszél okait, t. i. ók rendithetetlenül meg vannak győződve, hogy a tenger lelke haragszik az emberre, s hogy minél nagyobb a haragja, annál magasabba emeli hullámain.

E szerint a természetes népek mindazon jelenségeknek, melyeknek valódi okát könnyen ki nem fűrészhetik, magyarázatára természet fölötti lényekhez, az az a tárgyak képzelt lelkeihez fordulnak. Nem csoda tehát, hogy nekik nincsenek meg nem fejthető problémáik, a mennyiben a gordiusi csomót mindig természet fölötti tényezők oldják meg. Így pl. nálunk majdnem minden tudomány közreműködik azon kérdés megoldásában, miképen keletkezett a világegyetem? miképen fejlődött földünk? A természetes népek szintén keresték a mostani állapotok okát, de nekik nincsen szűkségük nagy fejtörsre. Ók látták, hogy az ég, illetőleg az égen járó nap azon jöltevő, mely melegét s világosságot terjeszt s a szerves élet fejlődését előmozdítja; továbbá látták azt is, hogy e szerves lények élete a földben gyökerezdik, hogy minden szerves lény a földben, vagy a föld fölületén él.

Innen van, hogy a fejletlen népek ugy képzelik a fölöttük boltozódó eget s a lábaik alatt elterülő s őket tápláló földet, mint a mindenség atyját s anyját. De ha ezek lelkes, személyesített lények és szülői minden földi lénynek, akkor igen természetes dolog ugy képzelnük őket mint férjt s feleséget, kik régekte nem egymástól elválaszta, mint jelenleg, hanem együtt egymás mellett laktak. Egészen természetes végső következmény továbbá az is, hogy a földön levő lények nem egyebek, mint e házaspár gyermekei.

E kosmogoniai értelmezés, illetőleg okadatolás, habár különböző változatokban, minden természetes nép hagyományában s mythosai regéiben előfordul. Különösen kiemelendő az újseleudi maorik regéje, melyet George Grey, volt újseleudi kormányzó mythos-gyűjteményéből ismerünk.

Rangi, az ég és Papa, a föld, férj és feleség viszonyában állanak egymáshoz. Ők minden létezőket teremtői, szülői. Kezdetben Rangi és Papa egymás mellett éltek és sötétség uralkodott a mindenségben. Azonban idők folytán gyermekeik megunták ezen állapotot és tanakodtak maguk közt, mit tegyenek, hogy világosságot s tágabb tért nyerjenek. Tumatanga, az emberek istene és atyja, azt indítványozta, hogy öljék meg szülőiket, de Tanemahuta, az erdők istene ellenkezett ezen tervet. Elegendő, ugymond, ha az eget és földet elválasztjuk egymástól, oly képen, hogy az eget fölfelé toljuk, a földet pedig lefelé szorítjuk. Válgunk el atyánktól, de tartsuk meg Papát, a mi jó anyánkat.

Tanemahuta testvérei elfogadták e tanácsot és mindjárt hozzá is fogtak kiviteléhez. Először hozzálátott a munkához Rongomatane, a kultivált növények istene, de bár mennyire erőlködött, nem sikerült neki atyját anyjától elválasztani. Épen ily kevés sikert arattak Tangaroa, a halak és hullók istene, Haumia-tikitika, a mezei növények istene és Tumatanga, az emberek atyja.

Utóljára megkísérti maga a tanácsadó, t. i. Tanemahuta. Sokáig küzd szülőivel, s kezdetben csak két kezével akarja őket szétválasztani, de haszlatlan. Végre fejével anyjára támaszkodik s lábát atyja felé emeli s midőn e helyzetében kiegyenesedik, testének minden erejével mindfeljebb tolja atyját, s bármennyire jaigat a föld, mégis örök időkre elválasztja tőle az eget. Tanemahuta nem könnyűül a siránkozásokon, hanem messze lenyomja fejével a földet s messze föltoja lábával az eget.

Fután világosság lett a világegyetemben, világosság, élet és mozgás, azonban nemsokára az isteni gyermekek közt viszály tört ki. Tavhirimatea, a szelek istene kezdetlől fogva ellenezte testvéreinek önző művét s azért nem is hagyta el atyját, hanem követvén őt a magasba, befészkelte magát az égboltozat védett barlangjaiba s onnan megkezdte a harcot testvérei ellen. Előre küldvén gyermekeit, a sötét felhőket s a zúgó szeleket, majd kitört ő maga is dörögve, a villámokat szórva a földön maradtakra.

Haragja először Tanemahutát érte, kinek fia, az erdők, nem sejtvén a dühöngő vihar közeledtét, védtelenül álltak az ellenséges támadások előtt. A vihar lesodorta a fák leveleit, összezúzta ágait s nádszálként kitérte törzseit. Azután Tangaroa, birodalmára, a tengerre tört, fölkorbácsolta a hullámokat s rémületbe ejtette a halakat és hullókat. A halak egy része a tenger fenekére menekült, hová a szél nem követthette őket, másrésze pedig a szárazföldi medencékben kerestett menedéket. A hullók is megoszlottak s vakon futottak részint vizekbe, részint erdőkbe és sűrű bozótokba.

Azután a kultivált s a mezei növények istenei ellen fordult a szél, de Papa, a föld, könnyűül gyermekein s anyai ölébe rejtette őket, úgy hogy a szél, daczára minden dühöngésének, nem tudott nekik ártani. Végre utolsó testvére, az emberek atyja ellen intézte támadását, annál is inkább, mert ez volt a kezdeményező, ez indítványozta, hogy öljék meg szülőiket. Amde az emberek atyja bátran ellenállt a szélvész bőszi támadásainak. Testvérei mindnyájan le voltak győzve: az erdők istenének fái szét voltak tördelve, a vizek és halak istene a tenger fenekére menekült, a növények istenei anyjuk ölébe rejtöztek, s így az emberek atyja sehonnan sem várhatott segílyt: mindamelllett fölvetette a harcot a szélvészszel. Ez utóbbi látván testvére elszántságát és állhatóságát, föl-

hagyott dühöngésével és csak olykor-olykor ismétli támadását.

Amde a béke még nincs helyreállítva. Ugyanis Tangaroa fájlalja, hogy gyermekeinek egy része elhagyta őt, különösen pedig haragszik testvére, Tanemahutára, ki erdeiben menedéket adott az ő föle elpártoltaknak. Ezért a viszony a két testvér között oly ellenséges, hogy keresve keresik az alkalmat, mikor árthatnak egymásnak. Az emberek atyja is boszút forral testvérei ellen, hogy őt a küzdelemben hűtlennül cserben hagyták. A testvérek egyenetlenkedése megkönnyíti neki boszúja végrehajtását, mert sokszor az erdők istene segíti őt a vizek istene ellen és viszont. Tanemahuta egyik gyermekének, a Vhanake fának segélyével lest vet ugyanezen isten más gyermekeivel, t. i. az erdők madarainak és megöli őket. Magukat a fákat kivágja és csónakokat készít belőlük, ezeken a tengerre evez, a len-növényekből hálókat fon, ezekben fogdossa Tangaroa gyermekeit, a halakat, és pusztítást okoz a tenger birodalmában.

Tangaroa haragra gerjed e pusztítás miatt, a tenger hullámai vészthozóan emelkednek, sziklaszirtekhez dobják az emberek hajóit s megsemmisítéssel fenyegetik a vakmerő hajósokat; továbbá messze elöntik a szárazföldet, halomra döntik a házakat s erdőkét s megsemmisítik mindazt, a mi ez utóbbiakban élt s menedéket keresett. Mindamelllett bármennyire dühöng Tangaroa, mégsem képes az emberek atyját állásában megingatni; bár ez utóbbi itt-ott vereséget is szenved, mégis a küzdelem végén mindig ő a győztes és végre ugy Tanemahuta, mint Tangaroa kénytelenek az ő felsőbbiségét elismerni.

De másik két testvére, a kultivált és a vad növények istenei, szintén érzik boszúját, azért hogy e küzdelem kitérésekor magára hagyták s anyjuk védő ölében kerestek menedéket. Ő behatol rejtekhelyükbe, kiássa gyermekeiket, az édes batátát s más kultivált és vad növényeket s azokat saját gyermekeinek, vagyis az embereknek adja táplálékul.

Amde a szülők egymásiránti szerelme, daczára, hogy el vannak választva, örök és változatlan. Az atya kék szemével gyöngéden tekint az anyjára. A föld szeretettel telet keblének meleg sóhajai fölzállanak az ég felé. Az emberek e sóhajokat ködnek nevezik. És az ég, ha hosszú éjeken át siratja kedvesének vesztét, ezer csillogó könnyet hullajt, melyek mindannyian a föld kebelére esnek, s az emberek, ha látják e könnyeket, azt mondják róluk, hogy harmat cseppek.

A gyermek.

— Hugó Victor. —

Együtt van a család. A legkisebb belép,
Felörvend a szülő: „Szívem, jer közelébb,
Ragyogjon két szemed:
Simtsd el a redőt barázdás homlokon,
Míg vélem enyelegsz, panaszra nincs okom
Kietlen lét felett.“

Diszitse junius pompája házamat,
Vagy november szele fujjon reá havat,
Kék, vagy borult az ég:
Együtt a társaság — s ha gyermek érkezik,
Tapssal fogadjuk őt, ölelné mindegyik:
Öröm szállott közénk.

El-elbeszélgetünk, fel-fellobog a láng,
Kép surran kép után, mit egykor álmodán k:
Isten, költök, haza; —
Abrándozunk, s ime! egy gyermek közelit,
Szeme mosolyg, s ime! egyszerre mily szeli d
Éltünk öreg szaka.

Ha testünk szendereg s a lélek vándorol
Az álom tájain, hol fény s borít honol:

Hallunk halk susogást:
Az erdők lombjai, mezők énekkara,
A hajnali harang, ezer madár dala
Várják a virradást.

Gyermek! te vagy a fény, és lelkem a mező,
Szedd csak virágait, mind-mind számodra nő,
Leheld be illatát;
Az erdő én vagyok, — a sárgult lombokat
Te még élesztheted: hozd el játékokat,
Kis ajkad vig dalát.

Nevető két szemed gyöngédséget lövell,
Játékos két kezéd bünt nem követhet el,
Lelked szűztiszta még;
Járatlan utakon lépésed eltopog:
Aldott kis élteden örködnék angyalok,
Vigyáz reád az ég.

Gyermek! te vagy nekünk a béke hirnöke,
Nem kérded sohasem; vészek közelgnek-e?
Szárnyad színe azúr —
A hol nincsen tövis, a hol nem lelsz gyomot,
Nincs vétek, nincs hiba: az szűzi otthonod,
Magad vagy ott az ur.

Csodás a gyermekarc: amint reád nevet,
Olvasd le róla: „hit, remény és szeretet“ —
Most sir, most kiderül,
Bolygó tekintetét bájolja valami,
Lelkének titka nincs, szalad kivallani,
Hallgasd ki, úgy örül!

Mindenható! Ime hozzád fohászokdom:
Adj hosszú életet, véd mindem rokonom,
Vedd ellenségemet:
Virág nélkül nyarat ne lássunk sohasem,
Fészekbe' kis madár, a kasba' méh legyen,
S hajlékban gyermekek!

Orfolyó Jenő.

Dickens Károly „Karácsonyi Ének“-ből.

Scrooge egy vén bűnös volt, ki zsarolt, mindent, magához kaparitott és kész volt más kezétől az utolsó fillért is kicsavarni. Kemény és éles, mint kovakő, melyről az aczél még tüzet nem vert; titokzatos, önmagának élő és elzárkozó, mint az osztriga.

Bensejének hidege megfagyasztotta arcvonásait, megcsipkedte hegyes orrát, ránczokkal borította orcáit, megdermesztette járását; szeme vörös, ajaka kék lett, rekedt szava rikácsoló hangokban tört ki, haja, szemöldöke és állának sörtéi megderesedtek.

Ezen fagyos bensejét mindig és mindenütt megtartotta; ez hűsítette forró nyárban hivatala helyiséget, és egy fokkal sem engedett karácsony idején.

Sem meleg sem hideg nem bírt reá befolyással; a nyár melege nem melegítette fel, a tél hidegétől nem fázott; zúgó szélvész, csapkodó hó nem voltak engesztelhetlenebbek nálánál; zuhogó záporosó nem volt kevésbé megkérdelhető, mint ő.

Soha senki sem szólította meg: „kedves Scrooge ur. hogy van? mikor látogat meg?“

Koldus sohasem kért alamizsnát tőle; gyermekek sohasem kérdeztek: hány az óra; ember, ide- vagy amoda menve, soha sem kért tőle értesítést az iránt, jó uton halad-e?

Ugy hogy még a vak koldus kutyája is így ismerte őt, mert valahányszor közelegni látta, farkasóráva gazdjához simult, hízogott, mintha megerdár: „jó vak mam!

még jobb a teljes vakság, mint a gonosz szem.”

De mit gondolt evvel Scrooge? Semmi egyebet, mint hogy az élet göröngyös utain keresztül vághassa magát úgy, hogy minden emberisséig távol maradjon tőle.

Hogy e vén, magorva bűnös mily érzelmekkel viseltetett a Karácsony és az emberiségnek ez ünnepéhez kötött szokásai iránt; ime egy pár jellemző vonás:

Karácsony este ködös, maró hideg volt. Scrooge munkájával elfoglalva, banküzletében ült, midőn egyszerre hallja, hogy ismert unokaöccse vidám hangon üdvözlö: „Boldog karácsonyt bátyja! Isten éltesse”. . . . „Ah boldonság! Pokolba boldog karácsonyoddal. Nem vagy elég nyomorult, hogy még boldog karácsonyod legyen!” — Mikor aztán unokaöccse jó kedélyében Karácsony napjára családi körébe meghívta, akasztóftát kívánt neki rideg válaszában, mormogván: „ördög vigyen, elmehetsz, — semmi közünk egymáshoz.”

Nyomban ezután két tiszteletré méltó gentleman a szegények, a nyomorult elhagyottak érdekében kegyes adományért esedezett nála. Ajtót mutatott nekik: „oh van börtön, van dologház a szegények részére; ez intézetek fentartásához adóimmal ugysis hozzájárulok. Nem írok alá semmit, hadd vesszenek el! úgy is sok az ember. Hagyjának békét. Ne avatkozzanak a mások ügyeibe.”

Ezután egy hideg által megrágott piszeorrmak fiatal tulajdonosa egy karácsonyi énekkel akart neki kedveskedni és már zengeni kezdte, de Scrooge oly erővel kapott egy vonalzóhoz, hogy az énekes fiu halálra ijedve tovafutott.

Végre bekövetkezett a boltcsukás órája. Ekkor közte és segédje között a következő párbeszéd fejlődött ki: „Gondolom” mondja Scrooge — „hogy ön holnap (karácsonykor) egész nap otthon akar maradni?” — „Ha úgy tetszik, Sir.” — „Nem tetszik, és nem is szép öntől. Fogadom, hogy ha én ezert a bérét levonnám, nem venné jó néven.” A segéd mosolygott. „Az én kárommal persze nem sokat törődik, ha kifizetem a bérét, pedig holnap nem dolgozik.” — A segéd erre megjegyzi, „hogy ez ugysis csak egyszer történik egy évben!” „Nyomorult mentség! azért, hogy minden december 25-én egy embernek a zsebet meglopjuk.”

Az est többi részét Scrooge egy komor csapszékben ölte el; ebédelt, újságot olvasott, jegyzék-könyvét tekintette, azután sötét, barátságtalan szobából álló lakásába tért és kényelembe helyezkedve melegedett a kandalló gyenge tüze mellett. Egyszerre iszonyu félelem és megmagyarázhatlan rettegés között látja, hogy szemben vele egy elhagyott emeletről levezető csengetyű előbb mozogni kezd, ezután elkezdi csengeni, előbb csak gyengén, később fulszagotó lármával. A ház valamennyi csengetyűjével ugyanaz történik. Egyszerre kezdenek, egyszerre szünnek meg hangzani. Ezt követi egy reszegő moraj mélyen a föld alatt, — mintha ezer ember nehéz láncokat, száz meg száz hordón ide-oda vonszolna, rángatna; a pince ajtaja bemből robajjal két oldalra nyílik és a moraj mindig közelebb halatszik: lent földszinten, majd a lépcsőkön, majd ajtaja előtt. A mint Scrooge egy fölriasztva szobájában sétál, közben-közben mormogva; „ez mégis csak boldonság!” 7 évvel ez előtt épen Karácsony estéjén elhalt — Morley nevű — üzlettársa teljes alakjában lánczokba verve, előtte megjelen, és hogy Scroogének semmi kétsége ne maradjon, rettentő hangon kezdett ordítani, s lánczait vérfagyasztó morajjal csörgetni, mire Scrooge-ot oly rettegés fogta el, hogy zsemeit eltakarva térdre esett, és kegyelemért esdekelt.

Erre a szellem így szólt: „Minden léleknek jót kell tennie az emberekkel, — nem tettem életemben, nincs nyugalom halálom után. Vigyázz, hogy úgy ne járj,

mint én. Ime megszántalak; előre figyelmeztetek! Három éjjel látogatót kapsz — én küldöm, most bejelentem őket:

Először meg fog jelenni a múlt karácsony szelleme, holnap éjjel után 1 órakor; másodsor a jelen karácsony másnap éjjel ugyan ez idő tájban; harmadszor a jövő karácsony szelleme harmad nap éjszakáján, ha az éjjeli 12 óra utolsó ütésének rezgése elhangzott.”

Scrooge erre felriad és gondolkodik: való-e ez, vagy álmom? És csakhamar hallja, hogy az óra mélyen, tompán, bágyadtan, szomorúan egyet ütött. E pillanatban egy idegenszerű gyermek alak állott előtte. Két karját megragadva, mondá: „kelj fel és kövess!” Megtörtént. Egy nyílt országúton, szántóföldek kellő közepében állottak meg. A főváros eltűnt, nyoma sem látszott, az éjjeli sötétséget és a ködöt derült, hideg téli nap váltotta fel, hólepel borította a földet. „Boldog Isten!” kiált fel Scrooge, körültekintve a tájon: „Hisz ez szülőföldem, itt töltöttem gyermek éveimet!” — A szellem szeliden nézett rá. Scrooge kéjzérrel merített el a környék szemléletébe, melynek minden része benne réges-régen elfelejtett ezer gondolatot, reményt, örömet és gondot idézett fel. Remegő ajakkal és könyező szemmel kérte a szellemet, vezesse őt, a merre akarja. Csakhamar tarka kis lovakon ügöző fiúk közeledtek feléjük, lármázva, intgetve, üdvözölve egymást és kocsin ülő társaikat. Széles kedvű zenéjétől viszhangzott az egész környék, és mosolygott a lég. Scrooge ismerte mindnyájukat, nevüket szólította s hártalanul boldog volt, hogy láthatja őket. Hogy csillogott most hideg szeme, hogy dobogott megfagyott szíve és hogy megtelt örömmel, midőn hallotta, hogy kiki maga utján távozva, egymásnak, Boldog karácsonyt kívántak. „Ezek csak árnyékok” mondá a szellem. Ezeknek nincs rólunk tudomásuk, különben az iskola sem egészen üres. Nézd — folytatja a szellem, — „egy barátaitól elhagyott fiu gyermek ül és olvas ott magányosan”. Scrooge mondá: „ismerem őt”. És zokogott; ő saját maga volt az, de gyermekkorában. Most hirtelen zsebéhez nyúl Scrooge és susogva mormogá: „Szegény füeska. Szeretnék”. „Mit?” kérdezé a szellem. „Ah egy szegény fiu gyermek karácsonyi éneket akart ajtóm előtt énekelni, szeretnék neki valamit adni”. A szellem gondolkodva mosolygott s kezével intve mondá, „lássunk egy más karácsonyt”.

Ugyanez iskolateremben találjuk a fiu alakját, de már nem olvasott, hanem kétségbeesve járt fel s alá. Az ajtó hirtelen felnyílik, ezen egy kis leányka toppan be, forrón megöleli, százszor is megcsókolja és édes-drága bátyának nevezi.

„Eljöttem, hogy haza hozzálak édes bátyám” mondja a leányka, tapsolt, hajlongott jobbra balra a nevetéstől, — „haza — haza — haza.” ismétli örömteljesen. „Haza egyszer és mindenkorra. — Az otthon valóságos menyország, — atyánk sokkal kedvesebb, mint szokott lenni, és elküldött kocsin, hogy haza hozzálak; nem fogsz többé ide visszatérni, — önálló lész, — de előbb a világ legboldogabb karácsonyát otthon, együtt fogjuk eltölteni.”

„Hiszen te egész okos leánykává fejlődött picizny Fánikám,” szól a fiu örömtől repesve. E közben az iskolamester rettentő hangon elkialtja magát odakint: „hozzátok le Scrooge ur bőröndjét.” ez után a kocsi hátához kötik a bőröndöt, az iskolamesternek szíves „Isten hozzádot” mondva, elrobognak. — „Kényes és gyöngéd egy teremtet, a lehet is letörhetné — úgy tudom, mint asszony halt el, gyermeke is maradt, nemde, önnek unokaöccse?” szól a szellem. — Scrooge — kellemetlenül érintetven e kérdések által — röviden válaszolt: „Igen.”

Tovább menve, egy áruraktár előtt állanak meg. „Ismered ezt a helyet?” kérdi

a szellem: „Hogy ne ismerném, hiszen itt voltam tanuló.” „Ah! az öreg Fezzivig, hát ő még életben van! áldott legyen a jó szíve. Itt pedig Wilkins Richard! az én tanuló társam, kedves Richard, mennyire ragaszkodott hozzám.” Az öreg Fezzivig az órára tekintvén, mely hétre járt, iróasztalától felkelt önelégülten megdörzsöli kezeit, megigazítja öblös mellényét, nevetett jó izüen csak úgy remegett belé és hatalmas, erős, kedélyes hangon elkialtja magát: „Hé fiúk (Scrooge)! Mindent becsukni s mindent rendbe szedni. Egy-kettő! Pár pillanat mulva a raktárban minden helyéből kimozdítva, — a padló vízzel meglocsolva, kiserpelve, a lámpák megtisztogatva, tüzelőszer felhalmozva — szóval az áruraktár egy kedélyes, meleg, száraz és kivilágított bálteremmé lett átvarársolva. Nyomban ezután bejöttek a zenészek, — majd Fezzivigné asszony — az egész asszony csupa mosolygás — utána sugárzó és szeretetreméltó leányai — majd az üzletbeli segédek, szobalány meg ennek bátyja és unokaöccse, a szakácsné és jó barátja, a tejváros és ismét egy szegény kis fiu, kinek a szomszéd pékmeszter nem adott eleget enni, egy más szomszéd eselédleánykája, kiről bebizonnyodott, hogy háziasszonya meghuzta a fülét; mindezek bejöttek, ki bátran, ki vonakodva, ki kecesen, ki huzódózva. A Fezzivig párral élükön elkezdték táncolni, és táncoltak jobbra balra, előre hátra, zálogot játszottak, ezután vacsoráztak; volt kalács, hideg és friss sült, csak úgy folyt a sör, és midőn mindennek vége lett, a távozókkal józán kezét szoritottak és mindegyikük „Boldog Karácsonyt” kívántak; természetesen a most aludni visszavonult két tanuló társ is részeseült minden jóban.

Scrooge — a szellem oldalánál magát kívül volt az egész idő alatt — szíve és lelke csordultig megtelt, boldog tanulókorát látva. Mindenre visszaemlékezett, mindennek örült és sajátos igazgatóság vett erőt rajta. — A szellem kérdezi: „Mi bajod? Szeretnék”. „Mit?” kérde a szellem, — „Szeretnék segédemnek egy-két szót mondani.”

A jelenet megváltozott; Scrooge ismét magát látja, ezúttal java férfikorában. — Arca azon fagyos barázdákkal még nincs tele mint most, de a fűvénsége és kapzsisága már ott ül szem nyugtalan mozdulatában. Oldala mellett egy fiatal szép leányka könyező szemekkel

„Önök, ki más bálványt választott helyetben, az egész esekélyeseknek látszik. . . ha azonban az önt megvizsgasztalja és boldoggá képes tenni, nekem nincs ellene panaszom.” — „Micsoda bálványt?” kérdi Scrooge. . . . „Aranybálványt, azért én a régi vagyok ön iránt. Kérdezze ön életét, mert szíve nincs, s az megmondja önnek, hogy nem a régi többé.” „De nem kerestem az elváltást” folytatja Scrooge. . . „Szavakkal nem, de megváltozott természetével, megváltozott lelkével, megváltozott reményeivel és céljaival.” „Mily boldogságot tudnék én, hozomány nélküli leányka, önnek nyujtani? Tehát válnék el! Hiszem, hogy ez most önnek rövid ideig egy kis fájdalomt fog okozni, de csakhamar szerencséjének tartandja, hogy ezen nyereség nélküli álomból felébredett. Legyen boldog. . . .

„Ne mutass többet szellem! Miért gyönyörködöl kinomban? Vezess haza.” „Még csak egyet” válaszol a szellem. . . .

Most egy kicsiny, de kényelmesen berendezett szoba nyílik előttük. A kandalló tüzehez közel ül egy fiatal szép leányka, egészen hasonlít az előbbihez söt ugyan, egynek tarthatná az ember, ha nem látná, hogy ama másik — most már tekintélyes matrona — leányának átellenében ül — A szoba csakugy hangzott, mert a benne levő

sok gyermek mind úgy viselte magát, mintha egymaga negyven helyett akart volna lármázni. De evvel senki sem gondolt; sőt anyjuk és leánya szívből nevettek lármájok felett főleg mikor az ifjú nő is testvérkéi közé vegyülve, a fiatal piciny harmadik kegyetlenül megtépdesték. — Sajnáldat volna, mily nyersen bánták el vele. Hogy taposták őssze piciny lábait, hogy kapaszkodtak bele ruhájába, — óvébe és hogy húzták le — szép haja hosszú fonadékainál fogva, maguk közzé a földre. Életem megmentéséért sem bántál volna vele úgy. — Az ajtón kopogás hallatszik, és a felhevült lármájó csoport egy fordulatra őt — nevető arcával és megtépt ruhájával közébe zárva — rohan az ajtó felé, köszönteni atyjukat, ki karácsonyi játékkal és ajándékokkal megrakott ember kíséretében — hazajött. Az a csodálkozás, az a kíváncsi tolakodás és a védtelen hordárnak ostromolása! Székekre ugrálnak, réá másznak; papírcukorkáktól kifosztják zsebeit; — az egyik gallérját fogja, a másik nyakát szorongatja, a harmadik hátát veregeti, az ötödik lábát tapossa, a legkisebbik ruhájába kapaszkodva rugdalózik körülötte, és mind ez leirhatatlan gyermeki szeretet érzelmei között! — Az a bámulat és a gyönyör, a mit egy-egy játék, vagy ajándék okozott. Majd az iszonyu hir, és gyanu, hogy a kis baba egy fapulykát lenyelt, és ismét a nagy öröm és hála, hogy ez csak vagy láрма volt. — A lármájó csoport lassankint elcsendesedett, visszavonult a házi gazda, leányát keblére szoritván, értesíti nejét, hogy egy régi bátyját látta, „Ki az? — „Találád ki? — „Hogy találhatom én azt ki? — „Ah! megvan” mondá a nő mosolyogva — „Scrooge ur.” — „Az volt.” Scrooge erre érezte, hogy saját szobájában van és oly ellenállhatlan álomság fogta el — hogy alig volt ideje ágyába dűlni.

Scrooge felébredett mély álmából. Szomszéd szobája közepén lát ülni, karácsonyi ajándékokkal körülveve egy nemtőt. Szelid arccal intett feléje: „Jőj, én vagyok a jelen Karácsony szelleme, menjünk”. Utjok azon segéd lakába vezetett, kinek Scrooge a mult délután oly szivtelen módon engedte meg, hogy a karácsonyt családja körében tölthesse. Épen asztalhoz készültek. Meglátszott rajtuk a nagy ünneplésség, midőn a szomszédban sült libát asztalra hozták. Nagy ritkaság volt ez náluk — akár a fekete hattyu. Az asszony befőzte a levest, — Péter a család legidősb fia nagy buzalommal törte a krumplit, Miss Belinda édesítette az alma-mártást, — Mártha törülte a tányérokot, maga az apa, legkisebb fiát Timet az asztal szegletéhez ültette, két sürgő-forgó leánya az asztalt körülrakta székekkel, és helyökre vonulva a kanalat tömték szájukba, nehogy a liba utáni vágy idő előtti hangokban törjön ki. Végre találva lett és imádkoztak. Még egy kis nesztelen várakozó idő, — mialatt az asszony végig nézve a konyhákast, azt a liba mellébe döfni készült, s a mint ez megtörtént és a párolgó illatos gőz kiszökken, azt az általános gyönyör hurrahjával fogadták úgy, hogy még a kis Tim is biztatva két nővere által, kényelével verte az asztalt és hurráht kiáltott. De milyen liba is volt ez. Az apa mondta, ő nem hiszi hogy valaha ilyen libát sütöttek volna. Annak puhasága, illata, nagysága és a mi fő olcsósága az általános csodálat tárgyát képezte. Felszaporitva tört krumplival és almamártással, az egész családnak elég volt. Miss Belinda most tányérokot váltott. Az asszony idegesen kiment, hogy a puddingot behozza. Eközben bent találgatták: hátha nem fog sikerülni, hátha összeesik, — hátha az alatt míg a libát elköltötték valaki bemászott és ellopta, mire a fiatal ivadékok halál sápadtság fogta el. Egyszerre egy nagy gőz gomolyog, — és belép az asszony kipirulva, de büszkén mosolyogva a puddinggal, — mely szilárd és pettyes volt, mint az ágyu golyó. Csoda-

szzerű egy pudding is volt az! Az apa ünnepelesen állítá, hogy ő ezt házasságuk óta neje legnagyobb mesterművének tekintti. Mindenki hozzá szolt, mindenki dicsérte, de senkinek eszébe sem jutott mondan, hogy biz ez csekély egy pudding, oly nagy család részére. Ebédután egy kis vegyes ital járt körül, mikor a családfő poharat emelve így szolt: „Eljen Scrooge ur, ezen jó ebédünk megalapítója.” „Ebédünk megalapítója”? kiáltott fel az asszony. „Szeretném ha itt volna, megmondanám neki véleményemet felőle.” „De kedvesem” szolt a férj — „tekints a gyermekekre és a karácsonyunkra.” „Bizonyára csak karácsonyot ihatnak oly gyűlöletes, oly mogorva, goromba, érzéketlen ember egésszéget, mint a milyen Scrooge ur. Te szegény szerencsétlen segédje, legjobban tudod, milyen ő.”

„De kérlek, karácsony nap van ma.... „Jól van tehát a karácsony és a te kedvéért iszom egésszéget.” „Legyen boldog karácsonya és boldog új éve.”

Scrooge nézte és halotta ezeket, — látta, hogy azok szegények ugyan, de boldogok és megelégedettek, és midőn a szellemmel távozni készült, sokáig szemmel kísérte őket, és főleg a kis Timet.

E közben sötét lett és erősen kezdett havazni; és a mint Scrooge és a szellem az utcákon végig mentek, a konyhából és mindennemű szobából kilövellő fény csodaszzerű szép volt. Itt a lobogó tűz ízletes ebéd készítésére vallott, amott a ház minden a gyermeke kifutott a hóba, hogy közeledő bátyjok, nővéruk, nagybátyjuk, nagynénjüket ki köszönti legelőbb; itt gyülekező vendégek árnyékai látszanak, amott egész csoport szép leány áll, valamennyi egyszerre csereg.

És ha a járókelők számából következni akarná, azt lehetné, hogy otthon senki sem marad, hogy az érkező vendégeket fogadják és a tűzre ügyeljen. — Egyszerre annélkül, hogy a szellem Scroogot egy szóval is figyelmeztette volna erre, — egy hideg, kietlen pusztaságon megállanak, hol nyers kővek óriási tömege szerte-széjjel hanyva fekszik, mintha óriások temetője volna, — és hol nem nő más, mint moha és vad, buja lap. Messze nyugaton a lenyugvó nap tízes övet hagyott hátra, mely mint egy álmos szem az elhagyott sivatagra időnkint vissza-vissza pillantott, — és mindinkább összehúzván pilláit, tekintete lassan-lassan teljesen elmerült a legkomorabb éjszakának sűrű sötétébe. „Micsoda hely ez itt”? kérdé Scrooge. „Ez bányászok helye, kik a föld gomorában dolgoznak. — De ők ismernek engem. Nézd!”

Egy falon keresztül menve — a tűz körül összegyűlt vig kedélyes társaságra akadnak, mely egy öreg-öreg ember és asszonyból, azok gyermekei, unokái és déd-unokáiból állott; valamennyien ünnepi ruhában. — Az öreg ember a szél bömbölése miatt alig hallható hangon egy gyermekkorából eredett karácsonyi dalt énekelt; időről-időre a többiek is beleénekeltek, a mi az öreg embert vidámabbá és hangosabbá tette; a mint megszűntek az ő erélye is csökken.

Innét tengerre mentek. Scrooge rettentő félelmére a tenger közepére, — hol egy kis sziklán magosan álló világitó torony állt. Két őrt álló ember ült a tűz mellett, — mely egy falnyíláson keresztülhatolva, messze a sötét borzalmas tengerre vetette világát, kezét fogva a durva asztal felett, utnak indított kancsóval még czekek is boldog karácsonyt kívántak egymásnak; egyikök, hozzá az idősebb — kinek arczán a romboló és pusztító idő kegyetlen vihara épen úgy meglátszott, mint a sokat járt hajó orrán, — egy énekre zúdított rá, mely hasonló volt az orkához. — Tovább indulva, egy hajón — a kormányos kerek mellett, több szolgálatot tevő tiszt szomszédságában megállapodtak. Mind komor alak, különböző köte-

lességeik közepette: de mindegyik egy karácsonyi éneket dünyögött, vagy karácsonyi gondolattal foglalkozott, vagy szíve mélyéből beszállt pajtásainak elmúlt karácsonyi napokról; ezuttal csak reményeivel fordulva otthonjához.

A feldőzeten minden ember, — lett legyen az jó vagy rossz, éber vagy álmos, — barátságosabb volt mindenkihez e napon mint bármikor az évben... Scrooge rendkívül meg volt lepelve, midőn hallgatózva a szél zugásán, s gondolkodva az alattok elterülő tátongó mélység felett, mely ép olyan titkoszerű és beláthatlan mint a halál — felette kedélyes nevetést hallott; és még inkább meg volt lepelve, midőn azt unokaöccse nevetésének, ismerte fel. Világos, száraz — és fénytől sugárzó szobában találta magát szelleme kíséretében, kinek az unokaöcs ezen kedélyessége nagyon tetszett. Ha, ha, ha, — nevetett Scrooge unokaöccse.

Bölcs és szép folyása az a dolgoknak, hogyha már a bű és szomorság is ragadós, a nevetés és kedélyességnél pedig épen nincs a világon ellen állhatlanabb. Azért, midőn Scrooge unokaöccse úgy nevetett, — hogy oldalát fogta, — fejét előre hátra hajtogatta és arczvonásait jobbra-balra fintorgatta, vele egyelőn nevetett neje és mindazon barátaiak kik náluk össze gyűlve voltak. „Hahaha... Azt mondta Scrooge bácsi, hogy a karácsony bolondság és még hozzá ő el is hiszi azt. Annál nagyobb szegény reá. Nevetéses öreg bácsi és legkevésbé sem olyan kedves, amilyen lehetne. De ki szenved szeszélyei folytán? Önmaga. Mert annak, hogy haragot tart velünk és nem akart velünk jó kedvű lenni, az a következménye: hogy megfosztja magát egy pár oly kedélyes pillanattól, mely bizonyára sem ártana neki. Sokkal kedvesebb társaságtól kénytelen elmaradni, mint a milyet saját gondolatai, dohos üzlethelyisége és poros szobái nyujtanak számára. — És én szándékozom is minden évben — őt a karácsony alkalmából üdvözölni, magunkhoz meghívni, mert sajnálom őt, — hiszem, hogy előbb-utóbb kénytelen lesz a karácsony fölül nemesebben gondolkodni, és ha csak annyiban indul meg szíve, hogy szegény segédjének 50 frtot hagyományoz — már ez is valami lesz — és én azt hiszem, hogy tegnap megindítottam őt.” Most már a társaságon volt a sor, hogy Scrooge unokaöccse azon megjegyzésén nevensenek, hogy neki sikerült Scrooge bátyját megindítani. — De ő nem kutatta az okot, miért nevensen, nevetett mindnyájukkal ő maga is, — hogy emléje kedélyességüket, mialatt a pohár vigan járt körül.

Tea után zenéltek, énekeltek, szembekötődött játszottak, majd rákerült a sor a „hogy tetszik” játékra, mely iránt Scrooge annyira érdeklődött, — hogy — elteledvén, miszerint az ő szavát e társaság nem hallja a megfejtés körül tanácsokat és sokszor igen helyes tanácsokat osztogatott. A szellem örült Scrooge ezen kedélyességén és oly jól indulattal tekintett reá, hogy Scrooge mint egy gyermek kérte maradjanak itt, míg a vendégek elszélednek. „Ez nem lehet” mondá a szellem, de ime egy másik játék.

„Igen és nem” a neve... melynél Scrooge unokaöccse gondolt és a társaságnak kellett kitalálni, mit gondol ő; válasza igen vagy nem volt amint kitalálták vagy nem. A heves kérdésekből kiderült, hogy ő egy állatra gondolt, egy élő, különben rút, vadállatra, a mely morog és linygorog időnként, beszél is időnként, — Londonban él, utcákon jár, — de nem mutogatják, nem vezetni senki, állatszergetlen sem él, vágóhídon sem szoktak ilyen fajbelit levágni, — és nem volt sem ló, sem csacsi, sem tehén, sem ökör, sem tigris, sem bé, sem sertés, sem macska, sem medve; minden új kérdés után Scrooge unokaöccséből annyira kitört a nevetés, telugrott a pamplagról és a földön kapálódzott. Végül egyik kövér sógorója ugyanily habotába törve elkiáltotta magát. „Én tudom, én ki-

találtam mi az? Ez Scrooge, az ön nagybátyja.“ És valóban ő volt. Mire az unokaöcsés poharat ragadva mondá: „Miótan Scrooge bátyja oly derültséget szerzett nekünk, ne legyünk hálátlanok iránta, emeljünk poharat egészségeért. Eljen Scrooge bátya! Boldog Karácsonyt és újévet kívánunk neki, akár elfogadja akár nem.“

Scrooge láthatlanul annyira el volt ragadtatva, hogy egy köszönő szónoklatot tartott bár ez nem volt hallható.

Erre a szellem azt mondja Scroogének: „Nézz ide.“ És a köpenye alatt, a szellem ruhájába kapaszkodva lóg egy fiú és egy leány gyermek. Sárga, kiaszott, nyomorult, pislogó és kaján kinézésű; az arczokon üde ifjúság helyett ráncos aszottság terül el, — hol angyali képnek kellene honolni, ott fenyegető ördögök kandikálnak; nincs az emberiségnek oly alávaló elkorcsosulása, mely oly borzasztó és félelmes kinézésű volna.

Scrooge látásukra halálsápadtan visszahökken és kérdezi: „Tieid ezek?“ „Az emberiség“ válaszol a szellem. „A fiú a tudatlanság, a leány a szűkség; óvako djatok ezektől, mert homlokukról veszedem beszél.“ — „De nincs ezeknek mende-

kéhelyük?“ kérdezi Scrooge „van börtön, van dologház e nyomorultaknak“ válaszolt a szellem Scrooge szavaival és eltűnt.

Megjelent Scrooge előtt a jövő karácsony szelleme is, mely borzalmas alakban retentető dolgokat mutatott neki. Megmutatta, mily elhagyottan fekszik koporsójában; nincs egy könyező szem, nincs egy fohászodó kebel; mely fájdalomról tanuskodnék elhunytja miatt.

Megmutatta, hogy pusztul el, hogy foszlik szét — örömtelen élete folyamában összezsugorított vagyona, — a nélkül, hogy e dus hagyatéka csak egy árva gyermek nyomorát is enyhítené.

Meglátta-e szellem segélyével — a temető elhagyott sarkában még elhagyottabb, — dudvával benőtt sírját, melynek korhadt keresztfáján alig volt olvasható e két szó: „Ebenez Scrooge.“

Midőn ezek feletti kétségbeesésében kérdezné a szellemet: „változhatlan tények-e ezek, nem lehet ezeken segíteni?“: harangzugás ébreszti fel álmából és megtudja a templomba siető, vidám arcu emberek beláthatlan tömegéből, hogy Karácsony napja van.

Hamar, a mint csak lehetett, ünnepi

ruhába öltözködött, kisetett az utcára, mindenkit üdvözölt, mindenkinek kezet nyújtott; sok ismerősétől bocsánatot kért, hogy mogorva korában nem viszonzta köszöntésüket.

Szegény segédjének egy hatalmas pulykakat vett, az inasnak két forintot markába nyomott, csak sietve vigye el, és lehetőzva nevetett mily örömet fog segédjének okozni e karácsonyi ajándék.

Minden koldusnak alamizsnát adott.

A futkozó gyermekek arzatát megsimogatta, kedves kicsikének elnevezte. Es sietett nagyon sietett, hogy unokaöcsése kedélyes családi körében a legboldogabb karácsonyi délutánt élthesse.

Szívből óhajtuk kedves olvasóinknak, hogy a karácsonyfa örömeit csak a múlt és a jelen karácsony szelleme gazdagítsa, és hogy a jövő mindenkorra elmaradjon, ne mulasszuk el egymásnak a legboldogabb karácsonyt kívánni.

Boldog karácsonyt tehát mindnyájuknak!

L.

H I R D E T É S E K.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Van szerencsém a közelgő ünnepek alkalmából gazdagon felszerelt

üveg- porcellán- edény-raktáromra

a t. cz. közönség figyelmét felhívni.

Bor-, sör-, liqueur-szervek, virágvázák és virágedények, étkező-, thea-, kávé- s mokka-szervek, függő- és asztali-lámpák, tükrök és képek, villák, kések s tálcák

s még számos más tárgyak ezen raktáromban a legnagyobb választékban s lehetőleg jutányos áron kaphatók.

Számos megrendelésért eszedezik

Spitzer L.

Ferencziek utcája, Herman-fele ház, 8. sz.

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy a raktáromban nagy választékban felhalmozott

karácsonyi ajándékokra való

női és úri nyakkendőket, gallérokat, kiegészítőket, szalag-, csipke- és gombneműeket, berlini kiegészítőket és kitűnő szabású pánczél-vállfüzőket 85 krajczártól felfelé elárusítom.

Női és úri glaze és szarvasbőr keztyűk párja 80 kr.

Női kalapokat, brocat-, plüsch-, bársony- és atlasz-, valamint mindennemű

bélelméket

s más eféle tárgyakat legjutányosabban eladok.

Számos megrendelésért eszedezik

Kaufmann Lajos.

Király-utca 13. sz. járásbírósi épület.

Katonai tanoda

Egyéves önkénytes tanfolyam.

Budapest nagykorona-utca 13.

Ezen tanfolyam oly fiatalok számára fenáll, kik hali kötelezettségüknek mint egróvos önkénytesek elogat tani óhájának, hépsítéüket azonban egy vizsga letétele által kimutatni kötelesek.

Ezen tanfolyam 1883. január hó 1-én veszi kezdetét

és hat hónapig tart.

Naponta három esti előadási órákkal, hogy a résztvevők a nap folyamán alatt polgári foglalkozásuk után járhatnak. — A vizsga német, magyar vagy horvát nyelven tehető. — A hallgatók kívánatra szállást és teljes ellátást nyerhetnek az intézetben. — Beiratások és felvételek naponta az igazgatósági irodában. Programok kívánatra ingyen.

Az igazgatóság.

Van szerencsém újból rendezett

női-, úri- és gyermek

fehémű

raktáramat ajánlani.

Legnagyobb választékban kaphatók,

úri és női gallérok

a legolcsóbb áron.

A közelgő karácsonyi és újévi ünnepek alkalmából ajánlom rövidáru-, ruha-, bársony, nemez, cachemir, flanel és terno üzletemet.

Számos látogatásért esd

teljes tisztelettel

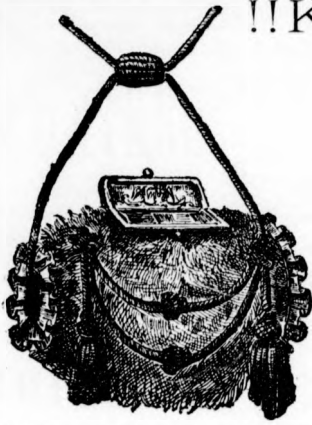
MANDL ÁRMIN.

!! Karácsonyi és ujévi ajándékok !!

FIGYELMEZTETÉS!

Minden utánzása a cs. kir. szab. biztosítási zárral ellátott karmantyuknak szigorúan büntetetik.

Ezen karmantyuk

csak kizárólag nálam kaphatók

és különösen korsolyázók részére nagyon czélszerűek.

Zsebmetzés lehetetlen! Osztrák-Magyarország és Németországban szabadalmazva, nagy választék valódi fekete karmantyukban, 2 frttól felfelé. Továbbá nagy választék minden másnemű és alakban készült bel- és külföldi bőrből, valamint fekete plüschből, karmantyukban és női sípkákban igen olcsó árakon. Különösen figyelmeztetem a t. cz. vevőket, divatos otthonkák, női köpenyek, bundákra, valamint nagy készletben levő ruhakelmékre, fekete és színes ternokelmékre, minden kelméhez kellő divatos díszítést, továbbá nagy választéku valódi vászon, canfass, ágy-terítők, szőnyegek, női- és férfineműekre.

Teljes menyasszonyi kelengyék.

Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek.

STRAUSS ZSIGMOND,

Pécsett, Széchenyitér, a városház mellett

A téli idényre!

Valódi Jam., Cuba és Brazíliai RUM

China i és Oroz THEA, Franciaia és Angol

THEASÜTEMÉNY.

Ugy czukrot, kávé, déli gyümölcsöt és Liköröket a legnagyobb mennyiségben ajánl

Cserei Antal,

Pécsett, Lyceum áttellenében.

Daubitz R. F. féle

GYOMORKESERÜ

1861. év óta elismert legkiválóbb gyógyszer gyenge emésztés ellen, has és gyomorhajók ellen, a legelső orvosi tekintélyek által ajánlva; azonkívül

HÁROM KIRÁLY THEA

Dr. Gyűzér Webertől Párizsból és Strauss A.

gyógyfű kivonatu mellpasztilla Budapestről.

Végre mindenféle fűszerezikk nálam a legolcsóbban és legjobb minőségben kapható.

SCHÖN S. kereskedő

Pécsett, „Mátyás király“ és „Vadember“ vendéglőkkel szemben.

Karácsonyi és ujévi ajándékok!

Krausz Sándor és Társa,

Pécsett, Király-utca 10. sz. a, a boltivköz mellett ajánlja dusan és ujonnan felszerelt raktárát,

kalap, cipő és uridivat cikkeket,

a lelegegánsabb alakban, a legjobb anyagból és a legnagyobb választékban lehető legolcsóbb árakon

férfi-fehérmeműből

álló nagy raktárunkat

nyakkendőket és kézelőket, esernyőket,

gummiköpenyeket és kamasokat.

Tisztelettel

Kraus Sándor s Társa,

Pécsett, Király-utca 10. sz. a, a boltivköz mellett.

Megrendelések mérték után továbbá kijavítások úgy vidéki megrendelések is gyorsan teljesítetnek.

KREINER és KRAUSZ

Pécsett, Királyutca 2. sz. a.

ajánlja dusan felszerelt raktárát

posztó, selyem, és gyanjuszövetkelméket,

valódi francia ternokat, női divatárunkat továbbá minden legújabb divatu díszítéseket plüschből, bársonyt és himzett munkákat továbbá minden a szakmához tartozó árukat.

Különösen figyelmeztetjük t. cz. közönséget, vászon és asztalterítőkből álló nagy raktárunkra, a melyeket a legelső gyárakból mindig készletben tartjuk, mint valódi rumburgi vászont, lepedővászont, asztalkendők, és törliközök, schnürl és piqnet Barchont, szőnyegek és terítők továbbá mindenféle női- és férfingek, fuppons, corsettek, valamint mindenféle női- és férfi nyakkendők — mindent

a legolcsóbb árakon

Mint hogy az idény már nagyon előrehaladt igen sok czikk, a mely különösen karácsonyi ajándékokra alkalmas, lezállított ár on kaphatók.

Tisztelettel
KREINER és KRAUSZ

Pécsett, Király-utca 3. sz. a.

Minták kívánatra ingyen küldetnek és vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek.

Traub B. és társa Pécselt!

!!Karácsonyi és újévi ajándékok!!

Van szerencsénk a n. é. közöng becses tudomására hozni, miszerint raktárunkat a közelgő ünnepekre minden a szakmába vágó

KARÁCSONYI és ÚJÉVI AJÁNDÉKOKKAL dúsan felszereltük, és azokat olcsóbban mint bárhol árusítjuk el.

Raktáron tartunk több mint 30 féle leg-utóbb francia és angol újdonságot levélpapirokban betűvel, virággal, és minden elképzelhető eu-blémm-el, továbbá imakönyveket, tintatartókat, festékdobozokat, képes- és meséskönyveket stb. stb.

olcsó árakon

tökéletes végelárusítást

rendezünk bőr és diszmuáruccikkéből u. m. albumok emlékkönyvek és írótarcazék

teljesen leszállított árakon.

Számos látogatásért esedezik

Traub B. és társa.

papír-író- és rajzszerekkereskedése, Pécselt, Király-(66)-utca 4. szám.

Vidéki levélbeli rendelések pontosan és lelkiismeretesen lesznek előtérve.

Traub B. és társa Pécselt!

!!Karácsonyi és újévi ajándékok!!

VARRÓGÉPEK!
Legnagyobb választékban kaphatók gyári áron
részletfizetésre

OBETKO K.

első pécsi varrógép kereskedésében, (városnépület.) Igen alkalmas ünnepi ajándék.

Nélkülözhetlen minden háztartásnál.

Készpénzfizetésnél

5 forint

engedmény Használhatlan gépek be-cseréltetnek s mint készpénz elfogadtatik.

Javítások elfogadtatnak.

Öt évi írásbeli jótállás adatik.

"Kelenföldi Szász- és fogorvos-ellen!"

Erdem-éremmel kitüntetett

SCHULHOF KÁROLY ROBERT,

Manchester lakos által felhalált

osztrák császári kizárólagos és magyar kir. szatellalmat nyert

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Sopiana-szájszész a száji- és orr-türegnek (cokvas vagy mürtögök, dohányszag vagy harmai más okból eredő) minden bűzét nyomtalanul eltávolítja.

2. Erősbíti a pehelyt foghínt és az íny fogakát, az utóhátnak visszaváló természetesen fájó szájéit, megzöldülő a fogak kiizzódsát, védi a fogak zomán-czát és óv a fogfájás ellen.

3. A száji- és orr-türeg, mindennemű nyulós (skorutikus) hátatának egy-iriba, üditi és pirostja a foghínt és edzi a nyakhartyát.

4. A már létező foghínt eltávolítja, ha a fájó fog húsra patt csoppl, vizzel nem eleget száj-szészszel meg-nedvesítjük.

5. Diphthéris és más torokhajtással igen sikeres gyógyulást szert.

Ara kúcsnyiben egy üveggnek

1 forint 25 kr. o. é.

Raktárk: *Sipicz István* gyógyszerésznél Pécselt, *Tóvöl: Kiszófi* gyógyszerésznél *Budaföldön* és minden nagyobb városban *gyógyszertárban.* *Híró János* gyógyszerész *Urnál Adósszótól.* 7 *—1

Főraktár **Dr. Schulhof Adolf urnál**

Pécselt.

Több mint 800 elismerő bizonyítványok orvosi tekintélyektől előmunkatartók

BUDAPEST-PÉCSI VASUT.

HIRDETmény.

Van szerencsénk tisztelettel értesíteni, miszerint ideiglenesen a további intézkedésig e hó 15-től kezdve

Kelenföld-Üszög vonalon
a 311. és 312.

Uj-Dombóvár-Dombóvár vonalon

pedig ezekkel csatlakozásban levő 511, és 512. sz. vonatok forgalmát beszüntettük.

A 311. sz. indulása	Üszögről	6.43 este
a 312. " "	Kelenföldről	9.48 "
az 511. " "	Dombóvárról	10.06 "
az 512. " "	Uj-Dombóvárról	5.11 reggel

Fentnevezett naptól kezdve a személy-, podgyász- és posta-forgalom a 301. és 302. számú vonatokkal fog közvetítettetni.

Budapest, 1882. december 12-én.

Az üzletigazgatóság.